48րդ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 926 Կ. ՊՈԼԻՍ ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 1/14 ՅՈՒԼԻՍ 1904 29 ՌԷՊԻՒԼ ԱԽԷՐ 1322 – 1 ԲԷՄՈՒԶ 1320

Journal Arménien
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte,
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ՊԱՏՄԷՃԵԱՆ
ՈՐՈՒ ԿՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պօղոս Աղէ Քէսէճի, 38

Մանզումէի Էֆքեար

ՀԱՅԱՏԻՐՔԻ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افكار
ارمنیجه یومی وسیاسی غزته در
صاحب امتیازی: ارهانس قره
اداره خانه‌سی: باب عالی جاده‌سنده نومرو ۳۸

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
	Տարեկան	Վեցամսեայ
Քաղաքիս համար	80 Ղր.	50 Ղր.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Օտարաց համար	25 Ֆր.	13 Ֆր.

ԾԱՆՈՒՑՄԱՆՑ ՊԱՅՄԱՆՔ

10 ՓԱՐԱ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ «ՄԱՆԶՈՒՄԷ», ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՌՏՆՈՒՈՅՆ

10 ՓԱՐԱ

ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

ՊԷ՞ՏՔ Է ԲԺԻՇԿ ԸԼԼԱԼ

(ԲԺԻՇԿԻ ՄԸ ԱՑՍԱՑԻՆԵՐԸ)

Վերջերս, ինծի ծանօթ մէկ քանի պատանիներ խորհուրդ կ'ուզէին ինծմէ ասպարէզի ընտրութեան մասին. կը փափաքէին գիտնալ թէ բժշկական արհեստը որդեգրելու իրենց որոշումը կը քաջալերէի՞ թէ ո՛չ։ Եւ խորհեցայ թէ մարուան այս ժամանակիս մանաւանդ կը գտնուին մեր պատանիներ ալ, որոնք ասպարէզի ընտրութեան վրայ կը խորհին, և լրջօրէն կը մտածեն բժշկական վարժարան մը մտնել. կը համարձակիմ քիչ մը հրապարակային երեւոյթ մը տալ խնդրին և մտնալ քննել հարցումին, որ հաւանօրէն շատ մը մեր բժիշկներուն ալ եղած է, և անկեղծօրէն ու պարզօրէն ըսել թէ ի՛նչ է իմ կարծիքս այս մասին, և ի՛նչ իմ խրատս՝ նոյն հարցումը ընող Հայ պատանիին համար։ Չեմ ըսեր թէ անճշմարտուրիլ են իմ փորձառութենէս հանած եզրակացութիւններս. միայն կրնամ վստահացնել ընթերցողներս թէ «վայրկենական ներշնչում»ի տակ չէ որ կը գրեմ և ոչ ալ անձնապէս պատճառ ունիմ դժգոհելու դիրքէս ու վիճակէս՝ աւելի քան ինչ որ ոեւէ մէկը մեր արհեստակիցներէս։

Ու նախ, քանի որ թուանշանները աւելի պերճախօս են կ'ըսուի, մէջ բերեմ անգղիացի ամէնէն նշանաւոր բժիշկներէն մէկուն Սըր Ճէյմս Բէյճըթի տուած հաշիւը, որ հիմնուած է Լոնտոնի է՛ն մեծ բժշկական վարժարաններէն, Սըր. Բարթողոմէոսի հիւանդանոցին հազար ուսանողներուն վիճակագրութեան վրայ. Այս հազարէն քաններեքը կը վայելեն մեծ յաջողութիւն և մեծ եկամուտներ կունենան. վաթսուներվեցը կ'ունենան բաւական յաջողութիւն, 507ը միջակ յաջողութենէն անդին չեն անցնիր, որ հաւասար է ըսելու թէ յաջողեր են ապրուստնին ճարել իրենց արհեստովը. 124ը շատ անձուկ ապրուստ մը միայն կրցեր են ճարել, այս ինքն գործնականապէս չեն յաջողեր. յիսուներվեցը բացարձակապէս չեն յաջողեր. հինգուներվեցը ձգեր են իրենց արհեստակցութիւնները՝ կը մեռնին 12 տարի բժշկութիւն ըրած և 41ը կը մեռնին առանց վկայական ստանալու։ Պարզ ակնարկ մը այս ցանկին վրայ կը ցուցնէ մեզի թէ հինգ բժշկական ուսանողներէ երեքը միայն կրցեր են հանգիստ կերպով ապրիլ իրենց արհեստով։

Ու քանի որ վերի վիճակագրութիւնը Անգլիայէն կուգայ, պէտք է նաև միտք պահել որ հոն ընդունուած բան մըն է թէ պատանիներուն է՛ն

խելացիները և էն խոստումնալիցները կը հետեւին բժշկական ընթացքին։ Եթէ անգղիացի ընտանիքի մը երեք մանչ զաւակներուն համար երեք տարբեր ասպարէզներ փնտռուին, անոնցմէ էն խելացին կը ղրկեն բժշկական վարժարան, երկրորդը կրօնական փաստաբանութեան, և վերջինը, ամէնէն էն տկարը, աստուածաբանութեան։ Ասիկա յայտնի է իրենց և իրենց համար։ Ու առանց ուշ մը ինքնատեսակ նկատումի, կը կարծեմ թէ ատոր նման բան մըն ալ կրնանք ընդունիլ մենք մեր տղաքներուն համար իբրեւ կանոն, որ հարկաւ ուրիշ կանոններու պէս ունի իր բացառութիւնները։ Այս կէտը չեշտեցի հասկցնելու համար մանաւանդ որ ուսանողութեան լաւագոյն տարրերէն ժողովուածներուն հինգէն երեքը կամ հաւերին վաթսունը կը յաջողին միայն բժշկութեան մէջ։

Արդ, առանց աւելի ծանրանալու այս խնդրին վիճակագրութեան վրայ, անցնինք հիմա քննելու քիչ մըն ալ թէ ինչո՞ւ գլխաւորաբար բժշկութեան վրայ կը խորհի դպրոցէ ելլող Հայ պատանին։

Տարակոյս չկայ թէ՝ բժիշկին դիրքը ինքնին հրապուրիչ բան մը ունի մեր պատանիներուն համար մասնաւորաբար և ժողովրդեան համար ընդհանրապէս։ Բժիշկը աչքի զարնող դէմք մըն է իր ապրած միջավայրին մէջ։ Ժողովուրդին ամէն դասակարգերն ալ կը ճանչնան և մինչեւ անունն ալ կը յարգեն զայն։ Ուստի և առաջին ակնարկով խիստ դիւրին է ըմբռնել թէ ինչո՞ւ պատանի մը բուռն փափաք մը կ'զգայ բժշկութեան։ Երեւալու, աչքի զարնելու մարդկային ներքին տենչին գոհացում տալու կը բերնայ տալ բժշկութիւնը։ Ես համոզուած եմ թէ ասիկա եղած է խայծ մը բաւական թուով բժիշկներու համար, որոնցմէ ոմանք նոյն իսկ զոհած են իրենց ձեռքը գտնուած ուրիշ արհեստ մը, որ բժշկութենէ աւելի աղէկ կ'ապրեցնէր զիրենք, և զոր սակայն նուազ պատուաւոր նկատած էին։

Բժշկութիւնը նկատուած է պատուաւոր արհեստ մը. ու ես չեմ որ ատոր հակառակը պիտի ըսեմ պնդելու։ Միայն թէ պիտի դիտել տամ քիչ մը աւելի որոշ ըմբռնում մը այդ ածականին։ Արհեստին անպատիւը չկայ. արհեստաւորները կ'ըլլան դժբաղդաբար։ Ով որ իր ապրուստը ճարելու համար պատուաւոր կերպով կը կիրարկէ իր արհեստը՝ նոյնքան գթեմնականութիւն վայելելու իրաւունք ունի, ինչքան Հիպոկրատի աշակերտ մը։ Մեր տուներուն ամէնէն անմաքուր մասերը մաքրող արհեստաւորն իսկ, բառ-իս, նո՛յնքան պատուաւոր արհեստ մը ունի, ինչքան անմաքուր վէրքեր լուա-

գող արհեստաւորը, թէեւ վերջինը վերջինին մէջ ու առաջինը՝ աւելի բան մը կը տեսնէք թէ գաղցրութեան մինչեւ մ'զը ..... ։ Իրա՞ւ է սակայն թէ բժշկութեան այդ պատուաւոր արհեստաւորներն զանազան կանչուած են ընել բաներ, որոնց վրայ նայիլ որոնց մասնեղուն չպիտի ուզէր ուրիշ ո՛և է արհեստաւոր։ Պարագաներ կան, երբ բժիշկ մը կամ վիրաբոյժ մը ձեռքը կը խոթէ անանկ բաներու մէջ, ուր նայիլ իսկ չքաջահամրի թերեւս շուայտ պզտիկ համարուած արհեստաւորներ։

Բժշկութիւնը դարձեալ նկատուած է շահաւոր ասպարէզ մը։ Տարակոյս չի կայ թէ եղած են ու կան բժիշկներ որոնք լաւ կը շահին իրենց արհեստին երեսէն. Ասոնք սակայն բացառութիւնները կը ներկայացնեն և ո՛չ թէ ընդհանուր իրողութիւնը, որ դժբաղդաբար ժողովուրդին ենթադրածէն շատ հեռի է։

Ասով ըսել չեմ ուզեր թէ՝ բժիշկներն չե՛ն շահիր. միայն թէ՝ ծայրը ծայրին գիրզ արհեստաւորներու հաւասար ելլել հազիւ ըսեն ալ չափազանց լաւատեսութիւն պիտի ըլլայ. չըսեմ թրքական վիճակին նկատմամբ տգիտութիւն։ Բայց է թէ բժիշկը ինչ միջավայրի մէջ ալ գտնուի կ'աշխատի աղէկ հագուիլ, աղէկ ապրիլ, բայց ատի կ'ընէ յաճախ երեւոյթները փրկելու համար, դիրքը պահելու համար, ու մինչ ի վնաս իր վտիտ քսակին։ Հողագործը կամ երկրագործը, ի՛նչքան ալ ընկեր ըլլայ՝ կրնայ իր հինցած ու խեցբեկ հագուստով երեւալ եղ'ն Ֆե՛ն մինչդեռ է՛ն պզտիկ բժիշկն իսկ ստիպուած է աղուոր հագուիլ, հարուստ երեւալ՝ արհեստին պահանջումին համար։ Ու ասկէ է որ կը ծագի սխալ հետեւութիւնը, ժողովուրդին միտքին մէջ, ու ահա՛ շահաւոր գործ մը կը նկատուի բժիշկին արհեստը։ Արդէն այս մասին կասկածի տեղ չի ձգեր նորէն մեր վերի վիճակագրութիւնը, ուրկէ կը տեսնենք թէ բժիշկներուն մեծագոյն մասը ծայրը ծայրին կը յաջողին ապրիլ իրենց վաստակովը ու շատեր ալ կը մեռնին պարտքով։

Ես գիտեմ չեմ հանդիպած մեծահա-

չափը կ'առանձնէ պատասխանատուութիւն մը, որուն հետեւանքը օրինակ մը անմիջապէս է գտնել ուրիշ ո՛և է Վարդկային արհեստի մէջ։ Բժիշկին գործը մարդկային կեանքի հետ է։ Տիրող սխալ ըմբռնումը ա՛յն է թէ բժիշկը կ'երթայ իր հիւանդը կը տեսնէ, այցելութիւնը կը վճարէ ու ծո՛ն կ'աւարտի ամէն բան իրեն համար։ Կը տեսնէ յաջորդ հիւանդին, որուն նման նայելու կը կորզէ իր այցելութիւնը, ու այսպէս շարունակաբար ամէն օր, ու տարին տասներկու ամիս։

Անտեղեակներ մինչեւ ասարիճան մը, և չա՛ս ... բացարձակապէս տէրն է իր հանգիստի պահերուն։ Բժիշկը՝ երբե՛ք։ Գիշեր թէ ցորեկ, ամառ թէ ձմեռ, ուրախութեան թէ տխրութեան վայրկեաններուն՝ ա՛ն պէտք է որ ..... հիւանդատեսի համար իրեն եղած հրաւէրին։ Եթէ ո՛չ, ա՛լ դադրելու է գործելէ իբրեւ բժիշկ։ Կա՛յ արդեօք ուրիշ արհեստաւոր մը որ բժիշկին կիսուն չափ ծառան ըլլայ իր արհեստին, և այս ալ երբեմն առանց վարձատրութեան։

Եզրակացնելով ..... չեմ փախ բանիր երբեք պատասխանել խորհուրդ հարցնող պատանիներուն թէ՝ բժշկութիւնը ասնականին է՞ն է պատուաւոր գործ մը, բժշկութիւնը տեսականին մէջ կրնայ ըլլալ շահաւոր գործ մը, բայց մեր մէջ, իրականին մէջ, բժիշկ մը կ'ապրի միայն, ինչպէս կ'ապրի ոև է արհեստաւոր, և սակայն ուրիշ արհեստաւորներուն չափ իսկ հարստանալու յոյսը չի կրնար ունենալ, հակառակ ունեցած անհամեմատօրէն աւելի միտքի յաճախութիւն։

Ասոնք գիտնալով հանդերձ՝ բժշկական ընթացքին հետեւիլ փափաքող պատանիներուն համար ալ սակայն կ'արժէ որ ունենանք անկեղծ հիացում։

ՏՈՔԹ. ՅՈՎՍ. Տ. ՍՏԵՓԱՆԵԱՆ

Պարզ Խօսքեր

ՍԱԿԱՐՈՅԾ

Ճեֆըրսընի թաղային վարժարանը շատ դարմանալի վիճակ մը կը ներկայացնէ։ Ունի 30ի չափ աշակերտ, ուսուցիչ մը և ուսուցչուհի մը, որոնք ստիպուած են մէկ սրահի մէջ կարդալ, ուսել, գրօսնուլ, որովհետեւ վարժարանին միւս սենեակները, նաեւ սեղանատունը ... ձրիաբար յատկացուած են ընտանիքի մը, զոր կը կազմեն կին մը, տղան, քոյրը, եղբայրը։ Ո՞վ են ասոնք որ այսպիսի առանձ-

նաշնորհ մը կը վայելեն և մանուկներուն հանգստութիւնը կը խանգարեն։ Անշուշտ պիտի զարմանաք երբ ըսենք որ տեղւոյն եկեղեցիին մատակարար մարմնոյն ներկայացուցիչներէն մին է, որ ամէնէն փոխնական փաղախիները յղացած է իր պաշտօնէն օգտուելու այսպէս, և տունն ու խանութը հաստատած է վարժարանին մէջ, առանց մէկ փարա վճարելու։ Աւելի զարմանալին կայ։ Եկեղեցիին լուսարարը այս բարի օրինակէն քաջալերուելով, ո՛չ միայն ինք իր լնտանիքովը առանց վարձքի կը բնակի եկեղեցիին սեփական մէկ տունը, որ վեց սենեակէ կը բաղկանայ, այլ ամառը վարձու կու տայ քանի մը սենեակները, ծախու իր քնակին և այս վարձքը մարմնելու յատուկութեան փոխարէն 80 դրշ. ամսական մըն ալ կ'առնէ եկեղեցիէն։ Ինչ երջանիկ արարածներ։ Այս տեղի թաղականները մեծ անտարբերութիւն կը ցուցնեն, ինքզինքնին պարտաւոր չեն զգար Պատրիարքարանին բացատրութիւն մը տալու այս մանկապատժութեան մասին։ Ինչ կը սպասեն մանուկներուն յատկացնել վարժարանը ամբողջ, թաղականութիւն վերածել կամ եկեղեցիին արդար իրաւունքը նեղանալու։ Տեսնենք սակայն Պատրիարքը թոյլ պիտի տա՛յ որ շարունակուի այս վիճակը։

ՍԻՄԷՈՆ ՏԷՐԻՒՆ

ԱՐՏԱՔԻՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

ԳՈՐԾՈՒՆԷՈՒԹԻՒՆԸ ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ

ՔՈՒՐՕՓԱԹՔԻՆԻ ԼՌՈՒԹԻՒՆԸ

Եւրոպական թերթերէն

Թօքիոյի թերթերուն այն կասկածին վրայ թէ գերման կառավարութիւնը արտօնութիւն տուած է Ռուսներուն իրենց ուզած կերպով գործածելու Շանթունկ նահանգին Քիաօ-Չէու գերման նաւահանգիստը, գերման կառավարութիւնը կը փութայ հէգ պաշտօնական զեկուցումներով յայտարարել թէ Ճաբոնցիներուն կասկածը իրականութենէն շատ հեռի, և թէ Գերմանիա երբեք արտօնած չէ Ռուսիոյն իր նաւահանգիստը գործածելու իբրեւ ապաստանավայր մը Բօրթ Արթուրի ռուսական նաւատորմին։ Ճաբոնցիք հան-

գամանքին, և Թօքիոյի առնուած վերջին լուրերը դարձեալ հաշտարար տրամադրութիւն մը ցոյց կու տան Գերմանիոյ նկատմամբ։ Ֆրանսա եւս փութաց հերքել դարձեալ Ճաբոնցիներուն այն ենթադրութիւնը թէ, եթէ երբեք, ծրին մէկը, Պալթիկի նաւատորմիղը որոշէ խարիսխ վերցնել և Մ. Արեւելք երթալու պատրաստութիւններ տեսնէ, ճամբան գտնուած ֆրանսական գաղութավայրերուն նաւահանգիստները բնաւ արտօնուած չեն հանգչելու հայթայթելու ռուսական մարտանաւերուն, քանի որ այդպիսի գործ մը ոչ միայն Ճաբոնի բարեկամ Տէրութեան դէմ «անբարեկամաքավար» գործ մըն է, այլ նաեւ պաշտօնապէս հռչակուած չէզոքութեան դէմ բանարարութիւն մը պիտի ըլլայ։ Ուստի ամէն ժամանակէ աւելի յստակ է թէ երկու պատերազմիկները միս մինակ պիտի գտնուին դէմ առ դէմ, և իրենց զէնքերուն բախտը պիտի վճռէ իրենց կարողութեան համեմատ։

Մինչ այս մինչ այն, Ռուսիոյ մէջ զինուորական անդուլ գործունէութիւն կը տիրէ։ Բոլոր նահանգներուն մէջ ապաւէն կը տարուի զօրահանութեան ընդարձակ ծրագիր մը։ Պահեստիներն ի զէն կը կոչուին, ինչպէս նաեւ ծովային պահեստիները։ Բայց գիտել կը տրուի թէ այդ վերջին պահեստիներուն մէջ կան այնպիսիներ, որոնք բնաւ ծովու երես տեսած չեն, որովհետեւ կեդրոնական նահանգներէն առնուած են։ Զօրքը անձամբ երկրորդ անգամ ըլլալով ողջերթ պիտի մաղթէ իր սպաներուն և զինուորներուն, իրենց մէկիկմէկ քաջագեղները երթալով, մինչեւ Ռուսական սահմանագլուխները։ Ն. Վեհափառութիւն ամէն ժամանակէ աւելի միշտ վստահ է թէ ռուսական զէնքերը վերջ ի վերջոյ յաղթութիւնը պիտի տանին։ Վեհ. Զարուհին ալ հոգածու կը գտնուի Ռուս զինուորներուն, և, ինչպէս Ջապոնին ըրաւ արդէն, հիմակ ալ հարիւր հազարներով ծրար նուէրներ կը ղրկէ պատերազմին դաշտը բաշխուելու համար զինուորներուն։ Այդ նուէրներուն մէջ կայ նաեւ, ինչպէս երէկ կը գրէինք, Սուրբի պատկեր մը, որպէս զի զինուորներէն իւրաքանչիւրը անոր բարեխօսութեան ապաւինի, և զայն այնմ եռանդով նետուի կռւոյն մէջ։

Խաղաղութեան ջատագով և նախորդ ելեւմտից ճարտար նախարար Մ. Վիթթէ Լամստորֆ կոմսին հետ երկար տեսակցութենէ մը վերջ Պէրլին մեկնեցաւ։ Կը կարծուի թէ դիւանագիտական պաշտօն մը ունի, բայց ինք՝ Մ. Վիթթէ յայտարարեց թէ ռուսօ-գերման վաճառականութեան դաշնագրին համար բանակցելու կ'երթայ Պէրլին։

Բօրթ Արթուրի վրայ այսօր վաղը

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ 119

ՑԱՆՔԸ

ՈՍԿԻՆԵՐՈՒ ՃԱՄԲՈՒՆ

ՎՐԱՅ

ՎԷՊ

ՑԵՂԱԿԱՆ-ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԺԲ.

Տիկին Ազատեան՝ Ամէլիի ընտանիքին, հարստութեան և ուրիշ պարագաներուն նկատմամբ կարեւոր տեղեկութիւն քաղելէ ետք Հրաչեայէն՝ անոր ընկերակցութեամբ երեք աղջիկներուն քով վերադարձաւ, որոնք բաւական առաջացած մտերմութեամբ մը կը տեսակցէին իրարու հետ։ Իսկ Էլէնի թերութեան մը մէջ չգտնուելու և նկարագիրին աղէկ կողմը ցուցնելու զգուշաւորութեամբ, վերջին ծայր սպասուածը դիրք մը կը բռնէր ու հազիւ կը մեղմացնէր խօսակցութեան, անհրա-

Երեք օրիորդներուն գլուխ գլխի տեսակցութիւնը խոր տպաւորութիւն ըրաւ Հրաչեայի վրայ. երկու ալ տարբեր գեղեցկութիւններ կը մարմնացնէին և երիտասարդը հիացմամբ կը դիտէր այս գեղախումբը, չկրնալով նախա-

Երեք օրիորդները այնչափ զբաղուած էին իրարմով որ, հազիւ տարիթ կունենային մէկ քանի կարճ խօսք փոխանակելու Հրաչեայի ու Փլէնիի հետ. Իսկ տիկին Ազատեան ամէնէն առաջ այս

վաղ օրէն կրկին վերադառնալու խոստումով բաժնուեցաւ անոնցմէ, Էլէնի ալ հրաժեշտ առաւ նախկին սանուհիէն ու անոր ազնուականներէն և ծիրանաթ սարգին հետ .... դուրս ելլելով։

բայց Ամէլիի չինուն հազար ոսկին առանձնութիւն մըն է զոր կարելի չէ անտեսել այս նիւթապաշտ դարուս մէջ։

—Իրաւունք ունիք, հաստատեց Հրաչեայ, չինուն հազար ոսկին կարեւոր հարստութիւն մըն է։

կարեւոր լուրերու կը սպասուի Բեթերսպուրկի մէջ։ Ճարոնցիք պաշարման գօտին նեղցուցին ցամաքի կողմէն։ Երկրորդ կարեւոր լուրը Վլատիվոսթոքի նաւախումբին կողմէ կը սպասուի։ Սքրիտլովի համար կ՚ըսուի թէ միշտ նոր բան մը կը մտածէ Ճարոնցիներուն ուշադրութիւնը Բորթ Արթուրէն շեղեցնելու համար։ Բայց, ինչ որ ալ ըլլայ, Բորթ Արթուրի շրջակայ բլուրներուն վրայ գործերը ա՛յնքան առաջ տարած են Ճարոնցիք որ Թօքիոյի մէջ վայրկեանէ վայրկեան սպասուած լուրին կ՚ակնկալեն։

Քուրօբաթքին շատ զբաղած է, այս է պատճառը որ պատերազմի վայրէն պաշտօնական հեռագիրներ կը ղրկէ աւելի իր տեղակալը՝ զօրավար Սախարով, որ իր սպայակոյտին պետն է։ Վերին հրամատարը խիստ գաղտնի կը պահէ իր յատակագիծը, հետեւելով այս մասին Ճարոնցիներուն, որոնք հիմա օտար թղթակիցներուն անգամ արտօնութիւն չեն տար գլխաւոր բանակետղէն հեռանալ։ Հակառակ անձրեւներու [illegible]

ՔԱՂՑԵՂԻ ԴԱՐՄԱՆԻՆ ՀԱՄԱՐ

[illegible]

Կալլէսի իշխանը, Տեղեկագրին ընթերցումէն վերջ, յայտարարեց թէ Տեղեկագիրը՝ իր մասնագիտական պայմաններէն զատ՝ շատ կարեւոր տեղեկութիւններ կը պարունակէ առ հասարակ հանրութեան համար։ Եղած այս նախնական աշխատութիւնք բարեգուշակ են ապագային համար, որովհետեւ ստուգուած ըլլալով թէ քաղցկեղի բջիջները ի՛նչպէս կը ծաւալին, կը յուսացուի որ մըն ալ ձեռք բերել հիւանդութեան ճշմարիտ ծանօթութիւնը։ Յանձնաժողովին խուզարկութիւնները անակնկալ աստիճանի մը վրայ ցոյց տուին թէ այդ հիւանդութիւնը ո՛րքան տեղերական է։ Հիմա գիտենք թէ անիկա գոյութիւն ունի երկրագունդին բոլոր մասերուն մէջ, մարդուն և կենդանիներուն մէջ, ըլլա՛ն վայրի, ըլլա՛ն ընտանի։ Ըսուած է թէ այս ահաւոր պատուհասը քաղաքակրթութեան արդիւնքն է, այլ խուզարկութիւնք երեւան հանած են վստահելի ապացոյցներ քաղցկեղային դէպքերու անքա- [illegible]

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՆԱՄԱՒՈՐԸ.— [illegible]

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ.— [illegible]

է, և անոր համասեռութեան պակասութիւնը անկարող կ՚ընէ զայն ինքզինքը պաշտպանելու։ Կը բաղկանայ իւրաքանչիւրը երեք գրահաւորներէ բաղկացեալ երկու նաւաբաժիններէ, և այս երկու նաւաբաժինները չեն կրնար միասին նաւարկել։

ԹԻՊԷԹԻ ԿՌԻՒԸ.— Կեանկցէէ կը հեռագրեն Յուլիս 8 թուով.—«Զինադադարին վերջանալէն ետքը, զօրավար Մաքտօնալտ ձախ թեւին վրայ ցոյց մը ըրաւ դէպ ի Թիպէթական վանքը; որուն պատերուն վրայ անմիջապէս թշնամին սկսաւ ռազմական շարժումներ ընել, և ծանրապէս վիրաւորուեցաւ հնդիկ զինուոր մը։ Կէս գիշերին մեր զինուորները պատերազմական դիրք բռնեցին։ Յարձակման համար երեք թեւ կազմակերպուած էր, որոնք ժայռին ստորոտը գտնուող Թիպէթական գիւղերուն վրայ պիտի խուժէին։ Ձախ և կեդրոնական թեւերը կարողացան արեւածագէն առաջ գիւղերը մտնել, բայց աջ ու կեդրոնական թեւերուն վրայ ա՛յնքան ծանր կրակ մը կ՚ուղղուէր որ քանի մը ժամ Անգլիացիք չկրցան գլուխ վերցնել։ Սակայն ժամը 7ին գիւղերուն ամբողջ ծոպը անգլիական ձեռքերուն մէջ անցաւ։ Սպաննուեցաւ տեղակալ Կըրտըն՝ որ Սիխերու ջոկատի մը գլուխը անցած էր։ Կեանկցէի մեծագոյն մասը դէպ ի աջակողմ գիւղի մը ետեւը կը գտնուի։ Տուներուն տանիքները լեցուն էին թշնամիներով, որոնք մեր աջ թեւը ժամերով մաղեցին գնդակներով։ Նոյն միջոցին Ճօնկը կը ռմբակոծէինք նորս կողմէն։ Բայց նախ պէտք էր Թիպէթական խրամները (Ճինկօլները) լռեցնել, Ճօնկը գրաւելու պատրաստութիւնները տեսնելու համար։ Մեր փոքր թնդանօթները իրենց ուշադրութիւնը դարձուցին պատին վրայ խրամատ մը բանալու երկու աշտարակներուն միջեւ ժայռին դէմ, որուն տակը կար փոքր հեղեղատ մը կամ ճեղք մը, որուն միւս կողմը անցնիլը կարելի կը թուէր։ Խրամատը կը բացուէր, և պատը վար կը թափէր մեծամեծ զանգուածներով։ Խրամատը բացուելէն քիչ մը վերջը, պայթում մը տեղի ունեցաւ թշնամիին վառօդարանին մէջ, ուր շատերը սպաննուած պէտք է ըլլան։ Բայց այս աղէտքը բնաւ չվհատեցուց Թիպէթցիները։ Երբ մեր հրացանակիրներուն և Կուրքաներուն պահեստները առաջ անցան յարձակումը մղելու, բայց դաշտին մէջէն անցած ատեն իրենց վրայ մոլեգին կրակ մը կ՚ուղղուէր։ Ցետոյ տեղի ունեցաւ այն փայլուն յարձակումը, որ Ճօնկը մեր ձեռքը ձգեց։ Առտուն կանուխ, դեռ մութին, հրացանակիրներուն և Կուրքաներուն սաղաւարտները և գնդակները կը տեսնուէին Ճօնկին ամենաբարձր շէնքին կատարին վրայ, մինչ զինուորներն ալ կը ծափահարէին։ Սակայն բաւական ;թուով Թիպէթցիներ կը մնային դեռ քաղաքին և վանքին մէջ, և Ճօնկին յարակից մէկ քանի շէնքերուն մէջ։ Բայց երկրորդ օրը բոլոր քաղաքը գրեթէ պարպուեցաւ, քանի մը պառաւներ և տղաքներ միայն մնացած էին։ Անգլիացիք ամբողջ օրը քակեցին Ճօնկին բոլոր ամրութիւնները։ Մեր ենթադրածէն շատ աւելի զօրաւոր էր Ճօնկը։ Աջ ու ձախ կողմերէն խոշոր խրամներ բացուած էին։ Փայտի ահագին դէզերու վրայ զետեղուած էին կաշիէ թնդանօթները։ Զարմանալի է որ այս ամուր դիրքը գրաւեցին Անգլիացիք, 33 մարդու կորուստով միայն։ Ճօնկին զանազան մասերուն մէջ գտնուեցան մեծաքանակ վառօդ և Լհասայի մէջ շինուած փամփուշտներ, ցոյց տալով թէ վառօդարանին պայթումը չսպառեց Թիպէթցիներուն ռազմանիւթը։ Թիպէթցի հաշտութեան պատուիրակներուն ո՛ւր ըլլալը յայտնի չէ։ Զինայի պատուիրակը մարդ ղրկած է անոնց ետեւէն։ Անգլիացիք դեռ տրամադիր են բանակցելու, բաւական է որ ժամանակի բանաւոր շրջանի մը մէջ իրենց մօտ գան պատուիրակները։ Աւարառութիւնը խստիւ արգիլուած է։ Կը դարմանենք Թիպէթցի վիրաւորները։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՃԱՊՈՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՊԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ, Յուլիս 12.—Թաշիչաոյէ կը հեռագրուի Պիրժեվիա Վիետմոսթիի.—«Ամսոյս 8ին, Ճարոնցիք մեծ ոյժով մօտեցան Հայճուի, բայց մեր հրետանիին բուռն կրակը ստիպեց զիրենք որ ետ քաշուին։ Իրիկուան դէմ զօր. Սամսոնով գրաւեց Հայճուն։ Թշնամին, որ ամսոյս 8ին ետ մղուեցաւ մեծ կորուստներով, յաջորդ օրը կրկնեց յարձակումը։ Զօր. Սամսոնով մեծ կորուստներու մատնելով հանդերձ Ճարոնցիները, պարպեց նոյն դիրքը և առանց կորուստի ետ քաշուեցաւ։

ՆԻՈՒՉՈՒԱՆԿ.—Ուրիշ կ՚ըսէ թէ հոս համող Չինացիք լուր կուտան որ Ռուսերը ամենուրեք ետ կը քաշուին Ճարոնցիներուն առջեւէն, որոնց մօտերս Նիու Զուանկ հասնելնուն կ՚սպասուի։ Մեծ պատրաստութիւններ տեսնուած են Դաշիչաօն պաշտպանելու համար։ Հակառակ այս դժուարին կացութեան, առեւտրական վիճակը լաւ է, ինչ որ կ՚ապացուցանէ մեծ թուով առեւտրական նաւերու ներկայութիւնը նաւահանգստին մէջ։

ՍԷՈՒԼ.— Ուրիշ կը ծանուցանէ թէ պատերազմական թղթակիցներն ու օտար զինուորական կցորդները որոնք ցարդ Զօր. Քուրօքիի բանակետղը մնալու ստիպուած էին, թոյլտուութիւն ստացան ճարոնական բանակին յառաջխաղացութեան հետեւելու։

ԹՕՔԻՕ.—Ծովակալ Թօկօ կը տեղեկագրէ.— Բչ. կէս գիշերին, մեր թորփիլները մօտեցան Բորթ Արթուրի մուտքին, և թորփիլներ արձակեցին պահականաւին դէմ որ Տիանայի ձեւն ունէր։ Յարձակման արդիւնքը դեռ յայտնի չէ։ Ճարոնական թորփիլանաւերը ոեւէ վնաս չկրեցին։

ՊԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ.— Ռուս հեռագր. Գործակալութիւնը այսօրուան թուով կը հեռագրէ Մուգտէնէ.—«Ճարոնական աղբիւրէ առնուած լուրերու նայելով, Ճարոնցիք Յլս. 11ի գիշերը յարձակեցան Բորթ Արթուրի առջեւ մեր դիրքերուն վրայ, բայց ահագին կորուստներով ետ մղուեցան։

ԼՈՆՏՈՆ.— Կը հաստատուի թէ Ճարոնցիք գրաւած են Զինկզայի դիրքը, որ Բորդ Արթուրի բանալին կը համարուի։ Ճարոնական զօրագունդ մը ուղղակի Տալնիէ կը յառաջանայ։ Զօրագունդ մըն ալ Միաօչէուն գրաւեց և հոն ամրութիւններ շինելով, արեւելքի կողմէն սկսաւ ռմբակոծել Բորդ Արթուրը։

—Զօր. Քուրօքի, անձրեւներուն հակառակ, իր յառաջխաղացութիւնը կը շարունակէ դէպ ի Լիաօեանկ։ Ռուսերն ալ Ան-Շու-Զանկը կ՚ամրացնեն (Հայչէնկէ Լիաօեանկ տանող երկաթուղիի գծին վրայ) և դիմադրութեան կը պատրաստուին։ Զօր. Օքու Նիուչուանկի վրայ կը քալէ, առանց ընդդիմութեան հանդիպելու Ռուսաց կողմէ։

—Թօքիոյէ կը հեռագրուի թէ Ճարոնցիք երէկ ծովու և ցամաքի կողմէ բուռն յարձակում մը ըրած են Բորթ Արթուրի վրայ, և կատաղի ճակատամարտ մը տեղի ունեցած է, որուն արդիւնքը նպաստաւոր եղած է Ճարոնցիներուն։

ՉԻՖՈՒ։—Ճարոնցիք Մուքտէնէ 4 քիլօմէթր հեռու կը գտնուին։

ՓԱՐԻԶ.— Ռէքվիզան յածանաւը թեթեւ վնասուած է, բայց իր սպաներն ու նաւաստիները ազատուած են։

ՊԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ.— Կը ծանուցուի թէ Հայչէնկի մէջ (Քայբինկի մօտ) նոր ճակատամարտ մը տեղի ունեցած է։

—Նիուչուանկէ կը հեռագրուի թէ Զօր. Քուրօբաթքին Թաշիչաօի մէջ զօրք կը համախմբէ բուռն ճակատամարտ մը մղելու համար, և Ան-Շան-Զանկը կ՚ամրացնէ։ Լիաօեանկ հասած բազմաթիւ խոշոր թնդանօթներով Ռուսերը կ՚սպառազինեն բլուրներու գագաթները։

ՊԵՐԼԻՆ.—Ռուսիոյ նախորդ ելմտական նախարար Մ. Վիդդէի Պերլին այցելելուն մեծ կարեւորութիւն կ՚ընծայուի։ Ռուսիոյ Կառավարութիւնը շնորհակալութիւն յայտնեց Գերմանիոյ, Մ. Արեւելքի պատերազմի միջոցին իր բռնած ընթացքին համար։ Մ. Վիդդէ Պերլինի հրապարակին վրայ փոխառութիւն մը ընելու պաշտօն ունի։ Արդէն գերման սեղանաւորներուն հաւանութիւնը ձեռք բերած է, կ՚ըսուի։

ՊԵՐԼԻՆ.—Մ. Վիդդէ Պերլին եկաւ. իր միակ նպատակն է Ռուսեւգերման առեւտրական դաշնագրին բանակցութիւնները կատարել։ Փոխառութեան խնդիր չկայ։

ՓԱՐԻԶ.—Զօր. Տիազ Մեքսիկայի հանրապետութեան նախագահ ընտրուեցաւ, և Ծերակոյտի նախագահ Մ. Էսդրատա Քապրէրա ընտրուեցաւ Կուաթէմալայի հանրապետութեան նախագահ։

ՓԱՐԻԶ.— Երեսփ. Ժողովը այսօր վիճաբանեցաւ Շարդրէօներու կաչառքի խնդրոյն նկատմամբ Մ. Քոլէնի տեղեկագրին եզրակացութեանց վրայ և 154ի դէմ 334 քուէով ընդունեց Մ. Մ. Մարդէնի, Ժօռէսի և Սարիէնի առաջարկած օրակարգը, հաստատող թէ քննութենէն կը հետեւի որ վարչապետ Մ. Քօմպի և կառավարութեան պատիւը ամէն կասկածէ վեր է։

ՊԵՐԼԻՆ.—Գերման դեսպան կոմս Վոլֆ Մեթերնիխ և Մեծն Բրիտանիոյ արտաքին գործոց նախարար Լորտ Լէնստաուն այսօր ստորագրեցին իրաւարարական դաշնագիր մը, նման այն դաշնագրերուն զորս Անգլիա արդէն կնքած էր ուրիշ քանի մը տէրութեանց հետ։

ՊԵԼԿՐԱՏ.—Բեզեր Ա. Թագաւորին ծննդեան տարեդարձին առթիւ, աւստրեւմաճառ դեսպան Մ. Տումպա, իբրեւ երիցագոյն անդամ դեսպանական մարմնոյն; ի դիմաց իր պաշտօնակիցներուն, բարեմաղթութիւններ ըրաւ Թագաւորին երջանկութեան և Սերպիոյ բարօրութեան խաղաղ զարգացման համար։ Գիշերը արքայական պալատան մէջ տեղի ունեցաւ դեսպանական հացկերոյթ մը, որու միջոցին Թագաւորը բաժակ առաջարկեց օտար վեհապետներուն կենաց։ Մ. Տումպա պատասխանեց յանուն դեսպանական մարմնոյն։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ

ԿԻԼԻԿԻՈՅ Ս. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԸ ԶԷՅԹՈՒՆԻ ՄԷՋ

Մայիսի երկրորդ կիսուն մէջն էինք, երբ լուր առինք որ Ամենապատիւ Ս. Կաթողիկոսը Հաճըն ժամաներ է. իսկոյն Խառն Ժողով գումարուելով տեղւոյս Առաջն. Փոխ. Տ. Կարապետ Երկանեան Հայրը, որոշուեցաւ ղրկել հրաւիրակ։ Վերոյիշեալը սոյն որոշման յաջորդ օր Մայիս 24ի երկուշաբթին ճամբայ ելաւ դէպի Հաճըն։ Տ. Հայրը Յունիսի սկիզբները կ՚իմացնէր նամակով մը Ն. Ս. Օծութեան ժամանման ճիշդ օրը. այն է Յունիս 12 շաբաթ ժամ 3—4ի միջոցները։ Ասոր վրայ հինգշաբթի և ուրբաթ օրերը Զէյթունի ամբողջ Աղաները՝ ընդ որս և քահանայական դասը, մինչեւ Կոկիսոն ընդ առաջ ելան՝ գրեթէ օրուան մը ճամբայ։ Ուրբաթ կէս օր տեղս ժամանեց Ֆըռնուզի ծերունազարդ Գերապատիւ Տ. Նիկողայոս Եպիսկոպոսը, իր հետ ունենալով Տ. Ստեփան վարդապետն և քահանայ մը։

Իսկ շաբաթ օր արեւածագին տեղւոյս Կեդրոնական վարժարանին զանգակն սկսաւ իր զուռ ձայնով հրաւիրել քաղաքին մանուկներն ի վարժարան, նոյն օր կարծես ամբողջ Զէյթուն անօրինակ ոգեւորութեան մը մէջ էր, ամենուն դէմքին վրայ ակնյայտ կ՚երեւէին համակրական ցայցերու նշաններ. մանաւանդ մանուկներուն՝ որոնք կը փափաքէին ժամ առաջ ճամբայ ելնելով արժանանալ Ն. Ս. Օծութեան։ Վերջապէս ժամը 12ին ճամբայ ելան և Զէյթունէն գրեթէ քառորդ ժամ հեռաւորութեամբ Ֆօօնֆօր ըսուած տեղը կանգ առին՝ որուն դիմաց կը տարածուին բաւական հեռուն Զէյթունի մեռուտ լեռներուն անթիւ անհամար շղթայիկները։ Ժողովուրդներէն շատերը մինչեւ 1 1/2 — 2 ժամ յառաջացած, ուրիշներ կամուրջը խռնուած, շատեր ալ դպրոցին մանուկներուն քով Յունիսի արեւին կիզիչ ճառագայթներուն տակ հոս հոն խմբուած՝ ակնդէտ կը դիտէին դէպ ի հեռաւոր լերանց կատարներն, որոնցմէ պիտի նշմարուէր Ս. Կաթողիկոսին գալուստը։ Ժամը 2 է, տակաւին հոն ենք, եկող չկայ, անցորդներէն լուրեր կ՚առնուին, «կուգայ, պիտի գայ» պատասխանները կ՚առնենք. արդէն ժողովուրդը գիտէր որ նախընթաց իրիկունը Զէյթունէն 3 ժամ հեռաւորութեամբ՝ Ալաչայիր ըսուած գեղեցիկ ու բարձրաւանդակ ամարանոցը, տեղւոյս յարգելի գերդաստաններէն Մարկոսեան Կարապետ աղայի վրանները հիւրասիրուեր է Ն. Ս. Օծութիւն, ուստի բազմաթիւ գլուխներ ապալեր ու ցից ժայռերուն կատարները մագլցած կը դիտէին հեռուները, ուրիշներ ուռենիի ճիւղեր հաւաքած կուտային աշակերտաց ձեռքը։ Նոյն պահուն Ֆըռնուզի եպիսկոպոսն ալ եկաւ իր հետեւորդներով, և ծերութեան պատճառաւ աւելի հեռուները չկարենալ երթալուն դպրոցի մանուկներուն ու ուսուցչական մարմնին քով հարկադրեցաւ մնալ։

Մինչ այս մինչ այն, և ահա հեռուն փոշիներու ամպեր կը բարձրանան, որոնց մնացորդները հովը առնելով իր սլացիկ թեւերուն վրայ, կը հասցնէ մինչեւ մեզ, ժայռերուն վրայ բարձրացողները «եկա՛ւ, կուգա՛յ» կը պոռան. իրաւ ինքն է, ժողովրդեան հոծ բազմութիւն մը առջեւէն կը վազէ, ձայներ կը լսուին, ժամը 4 է երբ ձիաւորներու շարքը կը մօտենայ մեզ, անմիջապէս կը շարուին մանուկները ճամբուն վրայ, ուռենիի ճիւղեր բռնած ձեռքերնին, որոնց առջեւը՝ հեռաւոր լերանց գագաթներէն մեզ հասնող անուշիկ զեփիւռներէն կը ծածանի Օսմ. Դրօշը։

Հետզհետէ կը սկսէին ձիաւորները անցնիլ, 4—5 ոստիկան զինուորներ, առջեւէն կ՚ընթանար Երկանեան հայրը Կաթողիկոսական Ասան ի ձեռին, իսկ քահանայական դասը կ՚աճապարէր ճամբաներու նեղութենէն կամուրջի մօտերը իջնել և հոն զգեստաւորուած սպասել։

Երբ Ն. Ս. Օծութիւն երեւցաւ հեռուէն, շապիկներ հագած երգեցիկներու երգերը օդը կը թնդացնէին, երբ մօտեցաւ, իջաւ ձիէն։ Անմիջապէս Տ. Նիկողայոս եպիսկոպոսը ընդ առաջ փութալով ողջագուրուեցաւ Ս. Կաթողիկոսին հետ. Դպրոցի մանուկներուն քով էին ուսուցիչները որոնք փութացին խնկոյն Ն. Ամենապատւութեան Ս. Աջը առնելու. այս միջոցին բոլոր աշակերտները թափօր կազմած կը քալէին առջեւէն երգելով։ Երբ թափօրը հասաւ ճամբուն այն կողմը ուրկէ կը տեսնուի գրեթէ Զէյթունի կէսը, տեղւոյս չորս եկեղեցիներուն և բողոքականաց զանգակները սկսան ղօղանջել, և կամուրջին քովը դիզուած՝ բազմութեան արձակած ուրախութեան ու ցնծութեան ձայները կ՚արձագանգուէին հեռաւոր լեռներէն։

Ժամը 5ին կանգ առաւ թափօրը՝ քաղաքին եզրը, բողոքականաց Որբերուն յատկացուած պարտէզին քով, այս վերջինք եւս բաւական պատրաստութիւններ տեսան, գրեթէ նոյն գիշեր տաղաւար մը շինած, աշակերտները հոն տեղաւորած, ճամբուն վրայ գեղեցիկ բոյսերով դալարագեղ կամար մը ձեւացուցած, և մէջտեղը խոշոր տառերով Բարի եկա՛ք պարբերութիւնը գրած զետեղած էին. նոյն միջոցին աշակերտները սկսան տաճկերէն երգ մը երգել։

Անցանք անկէ և ահա տեսարանը բոլորովին փոխուեցաւ, առաջուան պարզ թափօրին յաջորդեց «Հրաշափառ»ի թափօր մը։ Ն. Ս. Օծութիւն կրկին իջաւ ձիէն, ծանրագին շուրջառ մը վրան, խաչ ի ձեռին սկսաւ յառաջանալ յամրաքայլ, տեղւոյս քահանաներէն Տ. Եղնիկ և Տ. Արսէն բուրվառակիր կիսազգեստով կը խնկարկէին առջեւէն, 4 քահանաներ ալ ձեռքերնին Աւետարան, ճամբուն ճիշդ մէջտեղը ուռենիի տերեւներ փռուած և անոր վրայ տպածոներ, կերպասներ եւայլն։ Այս վեհաշուք հանդիսութեամբ հասաւ թափօրը Ս. Աստուածածնայ-Մայր եկեղեցին որ համակ լուսազարդուած էր։ Ն. Ս. Օծութիւն բեմ ելլելով պահպանիչով մը օրհնեց համայնքը։ Թափօրը ուղղուեցաւ Առաջնորդարան ժամը 5 1/2ին, ուր Ն. Ս. Օծութիւն քիչ մը հանգիստ առնելէ վերջ ճամբայ ելաւ դէպ ի վանք։

Ս. Կաթողիկոսը վանք, Ս. Աստուածածնայ տաճարի այցելութենէն յետոյ վեհարանը ելաւ, որ պերճօրէն զարդարուած էր, հոն տեղւոյս Կեդր. վարժարանի Բ. Ուսուցիչ Գրիգոր էֆ. Գոտապեան Ն. Ս. Օծութեան ուղղեալ ուղերձ մը կարդաց։ Ս. Կաթողիկոսը խօսք առնելով իր շնորհակալութիւնը յայտնեց և Վեհ. Կայսեր համար մաղթանքներ ըրաւ։

Մայիս 13ի կիրակի արշալոյսին Ն. Ս. Օծութիւն մեկնեցաւ վանքէն դէպ ի Զէյթուն, առջեւէն կ՚երթար ձիով Ֆռնուզի Տ. Ստեփան վարդապետը կաթողիկոսական Ասան ձեռքը, նաեւ տեղւոյն քահանաներէն շատերը։ Երբ թափօրը վանքի ծառուղիներէն դուրս ելլելով հասաւ այն զառիվայրին գլուխը ուրկէ կը տեսնուի ամբողջ քաղաքը, նորէն բոլոր եկեղեցեաց զանգակներն սկսան հնչել միանուագ, քաղաքէն նմանը չտեսնուած հոծ բազմութիւն մը կը փութար ընդ առաջ ելլելու։ Ժամ 11ին ատենները հասաւ Մայր Եկեղեցի, Իւղաբերից Աւետարանէն քիչ առաջ։ Պատարագիչն էր Տ. Վաղարշակ վարդապետ։ Կ՚սպասաւորէին Ն. Ս. Օծութեան իր հետ բերած Մանուկ սարկաւագն և Տ. Եղնիկ քահանան։ Ճաշու Գիրքէն վերջ Ս. Կաթողիկոսը խօրան ելնելով նախ հրաւիրեց ժողովուրդը իրեն հետ ձայնակցիլ ամէններով, մեր Օգոստափառ Կայսեր արեւշատութեան համար ըրած մաղթանքներուն, որուն փառապանծ հովանիին տակ է որ Հայ ազգը կը վայելէ դարերէ ի վեր ամէն կրօնական ազատութիւն։ Հազարաւոր բերաններէ արձակուած ամէններու ձայները եկեղեցւոյ փառայեղ ու նկարազարդ գմբէթը կը թնդացնէին։

Ապա Ս. Կաթողիկոսը՝ Պօղոս Առաքեալին Կորնթացիներուն ուղղեալ «Այլ արդ, մնան հաւատք, յոյս, սէր, սոքա երեքեան և մեծ քան զսոսա սէրէ» պարբերութիւնը հիմ ունենալով երեք քառորդ ժամու չափ սահուն աշխարհաբարով մը շեշտեց, հաւատքին անհրաժեշտութիւնը, իբրեւ միակ միջոցը հոգեւոր փրկութեան հասնելու, և յոյսը իբրեւ խարիսխ ու ապաստան մարդկութեան վաղանցիկ կենաց, և վերջապէս Աւետարանին Սէրը, այս երկուքին գլխաւորը որ կը զօդէ ու կը միաւորէ բոլոր հաւատացեալներն ի մի։ Ի վերջոյ մաղթանքներ ըրաւ Մայր Աթոռի յարատեւութեան, Պոլսոյ Պատրիարքութեան ու Կեդրոնական Վարչութեան։ Տ. Ղեւոնդ Ծ. Վ. բեմ ելնելով՝ տաճկերէն լեզուով բառ առ բառ թարգմանեց Ս. Կաթողիկոսին քարոզը։

Ժամը 3ին ժամերգութիւնն աւարտելով Ն. Ամենապատւութիւն առաջնորդուեցաւ Վեհարան, և հոն տասը վայրկեանի չափ հանգիստ առնելով սկսաւ այցելել միւս երեք եկեղեցիներն ալ։ Նախ սկսաւ թափօրը Ս. Սարգիս, և յետոյ Ս. Յովհաննէս և Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցիները։

ժամբուն վրայ Ն. Ամենապատուութիւն, Որբանոցը այցելեց և յանձանձանքի իր խակ նախաձեռնութեամբ տակաւին ամիս մը առաջ հիմնարկուած բաղնիքը աչքէ անցուց։ Ցետոյ դարձաւ վանք։

Ցունիս 14ի երկուշաբթի օր Ս. Կաթողիկոսը քաղաք իջաւ և այցելեց կառավարութեան պաշտօնատունը գայմագամ պէյին ու Դատը էֆ.ին, անկէ ալ կեդրոնական դպրոցը։ Սրբազան Կաթողիկոսը վարժարանէն իր հետեւորդներով մեկնեցաւ Զօրանոց և այցելեց Գումանտան պէյին, որ նախընթաց օրն այցելած էր իրեն։ Ս. Կաթողիկոսին մեկնումէն յետոյ, վարժարանի աշակերտներն դուրսի սրահը շարուելով սկսան երգել, մինչեւ որ Ն. Ամենապատուութիւն հասաւ Զէյթունի հանդիպակաց եռակնեայ պաղ աղբիւրը, որուն առջեւ քիչ մը կենալով՝ մէջտեղի աչքին կամարին տակ զետեղուած յիշատակարանը գրի առնել տուաւ։ Արձանագրութիւնը հետեւեալն է։

«Է»

Ի վայելումն աղբիւրս Ղարապօեաճեան
Մհս.ի Կարապետին եւս կողակցին
Մհս.ի Ազնուրի
Որդի Մհս.ի Փանոսին ձեռամբն, և
իւր կողակցին
Մհս.ի Մարիամին և դուստերացն
Մհս.ի Հաթնին
Մհս.ի Եղիսաբեթն այլ եւս Զմրութ
յիշեցէք
1247 ի տեառնէ ՌՄԶԹ 1289

Անկէ ալ յառաջանալով գերեզմաննոցը, հոն հոգւոց մը արտասանեց ու ապա մեկնեցաւ վանք։

Մայիս 15ի երեքշաբթի օրը՝ տեղւոյս քահանայական դասը այցելեց վանքը։ Ն. Ամենապատուութիւն վեհարան ընդունելով զիրենք կէս ժամու չափ խօսակցեցաւ անոնց հետ, իրենց կենցաղին վայել պատուէրներ տալով։ Ներկաներէն Որբանոցի Հոգաբարձութեան անդամ և տեղւոյս Ս. Յովհաննու Եկեղեցւոյն քահանայ Տ. Եղնիկ Հայրը շնորհակալութեան ուղերձ մը կարդաց։ ***

ԿԷՏԻԿ ՓԱՇԱՅԻ

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՀԱՆԴԻՍԸ

Կրթական վայելքի մը երեւոյթին տակ, փոքրիկ մանուկներու կողմէ ներկայացուած զուարճալի խաղերու հանդէս մըն էր Ս. Մեսրոպեան վարժարանի երէկուան սարքած հանդէսը, որ տեղի ունեցաւ դպրոցին ընդարձակ պարտէզին մէջ, երկսեռ անօրինակ բազմութեան մը ներկայութեանը։ Վարժարանին տեսուչը յիսունըմէկ կտորներով նրկայնապատում կարգացոյց մը պատրաստած էր հանդէսին համար, որուն մէջէն բարեբաղդաբար զանց առնուեցան վերջին պահուն կարգ մը անպատշաճ և կրթական հանդէսներու մէջ բոլորովին անպատեհ մասեր։ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր հրամանաւ, որ կը նախագահէր հանդէսին, շրջապատեալ Ալանեան Տ. Ներսէս Սրբազանէն, վարդապետներէ, քահանաներէ և Թաղ. Խորհրդոյ անդամներէն։

Ս. Պատրիարքը դիտել տուաւ որ հանդէսին մէջ մանկապարտէզի փոքրիկները ներկայացուցին կարգ մը խաղեր որոնք ամենեւին չէին համապատասխաներ դպրոցական ծրագրին. ըսաւ որ, վարժարանին տեսուչը տեղեկագիր մը կարդաց, որ տեսակ մը անտեսումն էր վարժարանին նախորդ և հին շրջաններու տեսուչներուն ու թաղականութիւններուն գործունէութեանը, չի վարանելով տխար և ամէն վարժարաններէն մէկը ներկայացնել իր տեսչութեան տակ գտնուած դպրոցը։ Այս տեղեկագրին մէջ ծնողները գտափոտուած էին իբրեւ օտարասէր, որոնք աւելի օտար վարժարաններու կը յարին, և միւս կողմէ, հակառակ թիւն ըլլալով իր ըսածին, կ'ըսէր թէ թաղեցիները տաք սրտով փարած են իր վարժարանին, դպրոցը լեցուած է աշակերտներով, նեղ կուգայ անոնց համար, և թոշակներու գումարն ալ նախորդ տարիներու գումարէն շատ աւելի մեծ է, ինչպէս կը հաստատեն հաշուետոմարները։

Ս. Պատրիարք Հայրը որ կրթական գործի մը մէջ մանուանդ, աչէկ կամ յոռի կողմերը հաւասարապէս կը մատնանշէ, պատուական պաղ ջուր մը լեցուց սակայն տեսուչին գլխուն, իր կարդացած տեղեկագրին իբրեւ պատասխան, մէկիկ մէկիկ անոր հակասութիւնները, անոր թերութիւնները թուելով։ Թաղեցիներուն ուղղելով իր խօսքը, ըսաւ որ այս հանդէսը աւելի ձեզ զուարճացնելու համար սարքուած է, քան գաղափար մը տալու ձեր դպրոցին կրթական վիճակին վրայ։ Իրաւ է թէ հաճելին և զուարճալին ընդունուած է մեր դպրոցներուն մէջ, իբրեւ աւելի դիւրուսոյց մեթոտ, սակայն պէտք է որ սասնկ նմանօրինակ հանդէսներ աւելի նպատակայարմար կերպով կատարուին։ Գալով տեսուչին այն ըսածին թէ վարժարանը փայլուն չէ եղած նախորդ շրջաններու մէջ, և հիմա մեծամեծ քայլեր առած է առաջդիմութեան, բոլորովին սխալ է ատիկա, որովհետեւ ես անոր հին փայլուն շրջաններն ալ գիտեմ. տասնէն աւելի թաղական մարմիններ կազմած եմ, որոնց մէջ աշխատող մարդեր ալ գտնուած են և արդէն հիմակուան գանձուած թոշակներուն գումարը և տարուած ջանքերը ենթադրել կուտան թէ հոս ալ գովուելիք, գրուատուելիք գործեր կրնան մէջտեղ բերուիլ, եթէ կրթական նպատակայարմար աշխատութիւններ ի գործ դրուին հիմա ալ։ Տեղեկագրին մէջ զանց առնուած էր ըսել, յիշել սա ամէնէն կարեւոր պարագան թէ աշակերտներուն ո'րչափը յաջողած են քննութեան միջոցին և ո'րչափը չեն յաջողած, բան մը որ պիտի պատկերացնէր բուն դպրոցին վիճակը, ներքին արժէքը։

Տղայ մը Ֆիրմաներէն բանախօսութիւն մը արտասանեց, և սակայն երբ Ս. Պատրիարք Հայրը հարցուց թէ կը հասկնար իր զուրցածը, խեղճ տղան, չմրուեն, ոչ՝ պատասխանեց։ Արդեօք ւչչ ներկելու մէթո՞տն էր որ կը կիրարկուէր Ս. Մեսրոպեան վարժարանին մէջ, ինչպէս մատնանիշ ըրաւ Ս. Պատրիարք հայրը, միւս կողմէ օրհնելով սակայն թաղականները, Տեսուչը, և վարժարանին պաշտօնեաները։

Եթէ Կէտիկ-Փաշայի եկեղեցիին ու դպրոցին գործերը շատ անգամ երեսի վրայ մնացած են, յարեց Ս. Պատրիարքը ու այնքան ներկայանալի վիճակ մը չունին, պատճառն այն չէ որ մերթ թաղականները և կամ պաշտօնեայները անկարող, ապիկար մարդեր են։ Պատճառը այն է որ չարունակական փոփոխութեան ենթակայ են միշտ թաղին թաղականները ու դպրոցին պաշտօնէութիւնը։ Ես պիտի մաղթեմ որ քիչ մը տեւական ըլլա՛ք անոնք, որպէսզի կըրթական և եկեղեցական գործն ալ տեւական յաջողութիւն մը ունենայ։

Ս. Պատրիարքը յետոյ հանդիսաւոր բարեմաղթութիւններ ըրաւ Վեհ. Սուլթանին կենաց և արեւշատութեան համար, որուն ներկաները ձայնակցեցան ամէններով, և փակեց հանդէսը պահպանիչով մը։

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ Հայրը երէկ Կայս. Պալատ գնաց։

ԽԱՍԳԻՒՂԻ Գալֆաեան Որբանոցի շինութեան յանձնաժողովին անդամ կարգուած է Նաեւ Եդուարդ էֆ. Գաբակէօզեան։ Պատրիարքարանէ նոյնին պաշտօնը հաստատող պաշտօնագիրը ղրկուեցաւ։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷ հեռագրուեցաւ երէկ Կարապետ էֆ. Խաչատուրեանի թէ՝ մինչեւ Պատրիարքական նոր հրահանգներուն Երուսաղէմ հասնիլը, պէտք է սպասէ հոն։

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ վարժարանի հարցաքննութիւնները վերջացան։ Երէկ վերջին անգամ ըլլալով Ս. Պատրիարք Հայրը ինչպէս նաև Տ. Գէորգ եպիսկ. Երէցեան, Տ. Մկրտիչ եպիսկ. Վեհապետեան, Տ. Բաբգէն Ծ. վրդ., ծանօթ ուսուցիչ Գէորգ էֆ. Սիմքէշեան, Նազարէթ էֆ. Խաչերեան, Արմենակ էֆ. Ինճէեան և ուրիշներ ներկայ գըտնուեցան իրաւագիտութեան հարցաքննութիւններուն, որոնք շատ յաջող անցան։

ՊԻԹԼԻՍԻ Պաս գիւղի Տ. Յովհաննէս քհ. անվայել արարքներու մէջ գտնուած ըլլալով առաջնորդը և տեղւոյն Կրօն. Ժողովը՝ անպայման փիլոնազրկութեան դատապարտած էր զայն, ապաշխարութեան ենթարկելով Ամլորդայ վանքին մէջ։ Կեդր. Կրօն. Ժողովն ալ՝ որուն հաղորդուած էր այս կարգադրութիւնը, յիշեալ քահանայի ապօրէն ընթացքին օրինական քննութեան տեղեկագիրը ուզած էր։ Պիթլիսի առաջնորդարանը այս անգամ յայտնած է թէ յիշեալ քահանան եւ խոստովանած է իր մեղսակցութիւնը, հետեւաբար ապաշխարհանաց վիճակին մէջ կը մնայ։

ԼԻՄ ԵՒ ԿՏՈՒՑ անապատներէն Պատրիարքարան եկած նամակներ անընդհատ կերպով կը ներկայացնեն յիշեալ վանքերուն նիւթական վիճակը։ Պատրիարքարանէ նպաստ կը խնդրեն, աւելցնելով որ հակառակ պարագային միաբանութիւնը պիտի ցրուուի։

—Նոյնպէս խնդրուած է որ Կտուց անապատի միաբաններէն Վարդան Սարկաւագը, որ Տ. Յովհաննէս եպս.էն աւագ սարկաւագ ձեռնադրուած է, Վարդապետ ձեռնադրուելու հրաման տրուի։

ՍՂԵՐԴԻ Ս. Կոնոնոսի վանքին Վանահայր Տ. Արսէն վրդ. Գէորգեանի մայրը, խնդրագրով մը խնդրած է Ս. Պատրիարք Հօրմէն, որպէսզի արտօնէ իր զաւկին մայրաքաղաքս գալը, գէթ վերջին անգամ տեսնելու համար զայն։

ԳՈՒՄ—ԳԱՓՈՒԻ Մայր վարժարանաց ուսանողներուն վիճակացոյցի բաշխումը տեղի պիտի ունենայ վաղը, ժամը 2ին վարժարանին կից պարտէզին մէջ, նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր։

ԻԶՄԻՐԻ մեր թղթակիցը հետեւեալը կը գրէ.— Կիրակի կէս օրէն ետք բաւական փայլուն ձեւով և սատսիր բազմութեան մը ներկայութեան տեղի ունեցաւ քաղաքիս ազգ. երկսեռ վարժարանաց ամավերջի և մրցանակաբաշխութեան հանդէսը, Մեսրոպեան վարժարանին ընդարձակ պարտէզին մէջ։ Ներկաներուն մէջ կը նշմարուէին քաղաքիս կրթական տեսուչը իր օգնականով, Իտալիէ վարժարանին տնօրէնը և փոխ-տեսուչը, Ֆրէրներու դպրոցին տեսուչը, Ալիանս Ֆրանսէզի կողմէ Գարեգին էֆ. Փափազեան, Ազգ. Առաջնորդարանի և Ժողովներու ներկայացուցիչներ, թերթերու թղթակիցներ եւ այլն։ Հանդէսը բացուեցաւ Համիտիյէ քայլերգով, որ ունկնդրուեցաւ յոտնկայս։ Նախ բեմ ելաւ Ս. Մեսրոպեանի սաներէն Պ. Յակոբ Բաղդեան որ կարդաց թուրքերէն ուղերձ մը, վարժարանին օսմաներէնի ուսուցիչ Մազսուտ էֆ. Փափազեանի կողմէ պատրաստուած։ Ցետոյ ճոխ յայտագրին համեմատ հետզհետէ իրար յաջորդեցին զուարթ թատերախաղ մը, մենախօսութիւններ, ճառեր, ոտանաւորներ և խմբերգներ, որոնք ամէնքն ալ կ'ընդմիջուէին ծափերով։ Երկսեռ վարժարանաց տեսուչ Տիար Թումաս Պօյաճեան կարդաց վարժարանին տեղեկագիրը։ Քանի մը երգերէ ետք ալ Ուսումն. Խորհրդոյ անդամներէն Տիար Հայկ Շահինեան կարդաց Խորհուրդին տեղեկագիրը, ուր համառօտակի պարզեց տարուան մէջ իրենց գործունէութիւնը ու խոստացաւ որ Խորհուրդը ամէն ջանք չպիտի խնայէ աւելի փայլուն հանգրուանի մը հասցնելու համար իրենց յանձնուած այս կրթական յարկերը, ուրկէ ետք փակուեցաւ հանդէսը։

ՍԹԵՖԱՆՈՅԻ Ս. Կարապետ եկեղեցւոյն մէջ առաջիկայ երկուշաբթի օր, Տ. Տաճատ վրդ. Ոսկանեան Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ եկեղեցին բարերարներուն հոգւոյն համար։

ՏԻԱՐԲԷՔԻՐԻ Թաղ. Ժողովին անդամ ընտրուած է, տեղւոյն վաճառականներէն Խաչատուր էֆ. Տիգրանեան, որ միեւնոյն ատեն տեղւոյն Իտարէի Ժողովին ալ անդամ կարգուած է։

ՀԱՅ-ՀՌՈՄԷԱԿԱՆՆԵՐԷՆ.— Հասմէականաց Պատր. Փոխանորդ Տ. Աւետիս արքեպ. Արփիարեան երէկ դատական ու կրօնական գործոց պաշտօնաբան երթալով տեսակցեցաւ կրօնական գործոց տեսուչ Զիվէր պէյի հետ։

ԻՆՉՊԷՍ երէկի պաշտօնականներով գրեցինք, Կիւմիւշ Սույի հիւանդանոցին բժիշկներէն և քիմի, կոկորդի ու ականջի հիւանդութեանց մասնագէտ Տօքթ. Տատուրեան էֆ. բարձրացած է Միւթէմայիզի աստիճանին։ Կայս. այս բարձր գնահատութիւնը արժանաւոր վարձատրութիւնն է այն ծառայութեանց զորս մատուցած է հմուտ բժիշկը։ Այս առթիւ մեր ջերմ շնորհաւորութիւնները կ'ուղղենք Տօքթ. Տատուրեան էֆ.ի։

ՄԵՐ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

ՏԵԱՌՔ ՄԻՔԱՅԵԼԵԱՆ ԵՂԲ.— Թղթատարութեան միջոցաւ ձեր ղրկած աւանդն ստացած ենք։

ՌԷՍՄԻ

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Սելանիկ վիլայէթի տախրիրնաէ նէնիճէ Վարտար գազասը գայմագամլըղը՝ Ալասօնիա գայմագամը սապըգը Նեզիրբէյզի էֆ.յէ թէվճիհ պույրուլմուշ վէ իճրաի թահլիֆի մահալինէ ինպա գըլընմըշ տըր։

ՆԵՐՔԻՆ

ՌՈՒՄԷԼԻԻ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ.— Երէկուան Թուրք թերթերը հետեւեալ զեկուցումը կը հրատարակեն Մանասթըրի պաշտօնաթերթէն քաղելով.—

«1320 Ապրիլ 16ին զանազան լեզուներով հրատարակուած թերթերով ամէն կողմ ծանուցուած էր թէ, 1320 Մարտ 30էն սկսեալ 40 օրուան մէջ անձնատուր եղող քաղաքական յանցաւորներուն ներում պիտի շնորհուի. այն ատեն բացատրուած էր թէ այս շնորհէն անոնք միայն կրնան օգտուիլ որոնք Մարտ 30էն վերջ խռովարարական ո և է գործ կամ ոճիր չեն գործած։

«Նկատելով որ կարգ մը մարդիկ նախորդ զեկուցումը իմացած չեն կըրնար ըլլալ, պաշտօնապէս կը ծանուցուի դարձեալ թէ, Կայս. Իրատէ մը կը հրամայէ որ Ռումէլիի Նահանգներուն ներսերը և լեռները գտնուող և Մարտ 30էն վերջ ո և է ոճիր կամ խռովարար գործի չմասնակցող անոնք որ կայս. գթութեան կ'ապաւինին, Յունիս 22էն սկսեալ մինչեւ մէկ ամիս, պիտի ընդունուին և ներման պիտի արժանանան։

«Անոնք որ տեղացի են, իրենց ներման արժանացած ըլլալը հաստատող խմուխապէր մը պիտի ստանան և պիտի արտօնուին իրենց ծննդավայրերուն մէջ բնակելու, իսկ անոնք որ Պուլկարիոյ և Արեւելեան Ռումէլիի նահանգին բնակիչ են, ապահովութեան տակ պիտի ղրկուին Պուլկարիա և Արեւելեան Ռումէլի։»

ԿԱՅՍ. ՇՆՈՐՀ.— Եէմէնի մէկ քանի գաւառակներուն մէջ տիրող արմըտիքի նուազութեան և նիւթական նեղութեան պատճառաւ, Կայս. Իրատէ մը հրամայեց 10,000 ոսկիի գումար մը սահմանել, ժողովուրդին կարօտութիւնները մեղմելու համար։

ԽՌՈՎԱՐԱՐ.— Պոլսոյ եղեռնադատ ատեանը դարձեալ 10 օր պայմանաժամ կուտայ խռովարար և Բարիզ փախչող Նէքիպ անուն անձին որ դատարան ներկայանայ։ Հակառակ պարագային իբր եղեռնագործ, պիտի դատուի ի բացակայութեան, քաղաքային իրաւունքներէ պիտի զրկուի և ստացուածքները պիտի գրաւուին։

—Պոլսոյ վճռաբեկ ատեանը վաւերացուց Պասրայի Նախագատ ատեանին այն վճիռը, որով 10 տարի թիապարտութեան կը դատապարտուէր խռովարար Պասրացի Ապտէլլաղիզ պին Սալիմ Էլպուրը։

ՊԱՐՍԻՑ ԴԵՍՊԱՆ իշխան Միրզա Րիզա Խան շաբաթ օր Թեհրան կը մեկնի արձակուրդով։

ՖԷՐՏԻՆԱՆԴ ԻՇԽԱՆԸ Սօֆիայէն մեկնեցաւ Մաճառստանի իր ստացուածքները։

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ.— Ալբակուք և Աճիկսար թորփիլահալածներուն սպաներն ու նաւաստիները ընտրուած ըլլալով առջի օր Միտիլլի ղրկուեցան Սազըզ շոգենաւով։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԴԵՍՊԱՆ Մր. Լէյշման առջի օր Պոլսէն մեկնեցաւ Ամերիկա։

ՄԻԱՑԵԱԼ ՊԱՐՏՔԻՆ պարտաթղթերուն հրատարակութիւնը որ կը կատարուի Բարիզի մէջ, մինչեւ օգոստոս պիտի աւարտի։

ԲՈՒԼԵՐԱ.— Թէհրանի մէջ ամէն օր հարիւրաւոր մահեր կը պատահին քոլէրայէ։ Կայս. Իրատէի մը համաձայն հարկ եղած առողջապահական միջոցները սկսան գործադրուիլ, որպէս զի քոլէրան չճարակի Վանի, Էրզրումի և Տրապիզոնի նահանգները։

ՀԻՃԱԶԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻՆ Վարչութիւնը կը ծանուցանէ թէ, ինչպէս որ 50 զրշ.ի և անկէ վեր ամսաթոշակի Սէնէտները Հիճազի երկաթուղիին ի նըպաստ տպագրուած թուղթերու վրայ կը գրուին, այնպէս ալ պետական պաշտօնարաններու 50 զրշ.ի և անկէ աւելի ծախքերու փոխարէն առնուելիք մուրհակները տպագրուելով, Հիճազի երկաթուղիի ի նպաստ 40 փարայի սկսած են ծախուիլ, նոյն երկաթուղիին Ըլմատական Վարչութեան կողմէ։

—Հիճազի երկաթուղիի յանձնաժողովը նուազուրդի կը դնէ 300,000 թրավէրս որոնց 100,000ը՝ նոյեմբեր 15ին պիտի յանձնուի, 100,000ը՝ դեկտեմբեր 15ին և 100,000ն ալ յունուար 15ին։ Այդ թրավէրսներուն կէսը կաղնիէ պիտի ըլլայ և կէսն ալ եղեւինէ։ Դիմել նոյն յանձնաժողովին, յուլիս 15ին։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՍՆԱՆԿ.— Առեւտր. Բ. դատարանը սնանկ հռչակեց Պոլիս, Չաքմաքճըլար, Ցակոբեան խանի մէջ, Թէյի եւայլն վաճառական Ֆօթի Պալապանը։ Դատարանին օգնական անդամ Եանքօ էֆ. ժիւժ գոմիսէր և փաստաբան Ճէմալէտտին ու Մահմուտ Մահիր էֆէնտիները առժամեայ սէնտիք կարգուեցան։

ՄԱՀԱՑՈՒ ԱՐԿԱԾ.— Գարաքէօյի կամուրջին առջեւ Շիրքէթի շոգենաւերու նաւամատոյցին վրայ բեռնակիր Սիւլէյման, 18 տարեկան, առջի առտու 38 թիւ շոգենաւին պարանը բըռնելու աշխատած պահուն, ոտքը սահելով գլխիվայր ծովը ինկաւ և տուպային տակը մնալով խեղդուեցաւ։

ՈՃԻՐ.— Պոլիս, Սօուգ Չէշմէի կողմը Պօյապատցի Հասանի տունը առջի գիշեր ժամը 4 ու կէսին երկու անծանօթներու կողմէ կը քարոտուի։ Հասանի կնոջ կայր Հափըպէի աղաղակներուն վրայ «Թող Հասանը դուրս գայ» ձայները կը լսուին դուրսէն։ Հասան սարսափահար վար կ'իջնէ փողոցին դրան սողնակը զննելու, բայց անծանօթները նոյն միջոցին դուռը խորտակած ըլլալով ներս կը խուժեն և Հասանը քանի մը տեղերէ վիրաւորելէ ետք կը փախչին։ Հասան, որ գզաչայերկ ինկած էր, Կեդրոնական բանտին հիւանդանոցը կը փոխադրուի։ Ոստիկանութիւնը կը փնտռէ չարագործները։

ԽՂՃԱՄԻՏ ՀՕՐԵՂԲՕՐ ՄԸ ԿԸՏԱԿԸ.— Եգիպտական թերթ մը հետեւեալ հետաքրքրաշարժ կտակը կը պատմէ։ — Այս օրերս այցելութիւնը ընդունեցինք Ֆ. անսայի աշխարհագրական ընկերութեան անդամ և Գահիրէի ճիւղի հանդէսին խմբագիր Մ. Բապակիի և կնոջը այցելութիւնը։ Տ. և Տիկ. Բապակի յայտնեցին թէ իրենց հօրեղբայրը մեռած էր Պանարեան կղզիներուն մէջ, թողլով 600,000 ֆր.ի հարստութիւն մը, բայց այս գումարը ձեռք ձգելու համար իրենք պէտք է որ տարուան մը մէջ Աֆրիկէի շրջանը ընեն, այսինքն Գահիրէէն մեկնին եւրոպական յուլիս 6ին առտուն, ժամը 8.20ին և Պանարեան կղզիները հասնին 1905 յուլիս 6ի առտուն նոյն ժամուն։ Բնական է որ տարուան մը կարօտ ճամբորդութիւն մը կատարելու համար Տէր և Տիկին Բապակի, որոնք հարուստ չեն, ստիպուած պիտի ըլլան իրենց գլխուն ճարը նայիլ, որովհետեւ եթէ որոշեալ ժամուն չհասնին հոն, 600,000 ֆր.ը պիտի մնայ կտակարարին սանին՝ Մ. Անտրէ տիւ Բորթայլի։ Այս զարմանալի կտակին առթիւ սա ըսենք միայն թէ կտակարար հօրեղբայրը նոյնինքն ալ կատարած էր այս ճամբորդութիւնը առանց ստակ մը ունենալու կամ հայիւ թէ, և իր աշխատութեան ու կորովին շնորհիւ է որ աֆրիկեան արեւին կիզիչ ճնշումներուն տակ յաջողած էր 600,000 ֆր.ի հարստութեան մը։ Կ'երեւի թէ մեր ջանասէր ուղեւորը այդ կերպով է որ հարստութիւն մը չահեցնել կ'ուզէ իր եղբօրորդիին ու կնոջը։ Լաֆօնթէնի թաղուած գանձին երկրորդ մէկ տպագրութիւնն է արդեօք աս։

ՆԵՐԿԱՅԻՍ խորին շնորհակալիքս կը յայտնեմ Պալգան ապահովագրական ընկերութեան և իր Թուրքիոյ Տնօրէն Արշակ էֆ. Ունճեանի որ ամբողջութեամբ վճարեց պայմանաժամը լրացած ապահովագրական բօլիսիս ապահովագրեալ գումարն ու կը յանձնարարեմ զայն ձեր բազմաթիւ ընթերցողներուն։

ՄԵՆԱՀԷՄ ՇԷՆԻ

Կ. Պոլիս, 13 Յուլիս 1904

ԴՐՈՇՄԱՏՈՒՐՔԻ ՆՈՐ ԿԱՆՈՆԱԳԻՐԸ

Յօդ. 60.—Ներկայ օրէնքին գործադրութենէն ծագում առնող դատերու առթիւ տրուած վճիռները, 59րդ յօդուածին մէկ հատուածին մէջ ցոյց տրուածներուն պէս, վերաքննելի չեն և ոչ ալ առարկութեան ենթակայ։ Միայն թէ վճռին հաղորդուելէն սկսեալ մինչեւ 30 օր կարելի է Վճռաբեկ Ատեանին (Թէմեիզ) դիմել։ Գալով նոյն յօդուածին մէջ յիշուած Միւզէֆֆէրէներուն, կարելի է անոնց դէմ առարկութիւն ընել, 58րդ յօդուածին մէջ որոշուած պայմաններուն համաձայն։ Այս պարագային մէջ, դատաւորը Հանր. պարտքի Վարչութեան պիտի հաղորդէ Միւզէֆֆէրէին և առարկողին բողոքագրին պատճէնները։

Յօդ. 61.—Դատարաններու կողմէ տուգանքի դատապարտուած կողմը, Վճռաբեկ Ատեանին խնդրագիր տալով հանդերձ, պարտաւոր է վճարման դատապարտուած գումարը յանձնել կամ դատարանի սնտուկին և կամ Հանր. պարտքի Վարչութեան սնտուկին։ Միայն թէ տուգանքին քանակութիւնը եթէ 1000 զրշ.էն աւելի է, և դատապարտեալ կողմը չուզէ վճարել զայն, պարտաւոր է վճարելու կարող երաշխաւոր մը ցոյց տալ, որ յանձն առնէ առանց առարկութեան վճարել ի վերջոյ Վճռաբեկ Ատեանին վճռելիք գումարը։ Նոտարութիւնը (Մուգավէլադ Մուհարրիրլիկի) պիտի վաւերացնէ երաշխաւորութեան մուրհակը և երաշխաւորին նիւթական կարողութիւնը։ Վճռաբեկ Ատեանն ալ ըստ օրինի պիտի գանձէ վճռագրին ծախքը։

Յօդ. 62.— Վճռաբեկութեան աղերսագիրը կը յանձնուի ա'յն դատարանին որ առաջին վճիռը տուած է։ Աղերսագիրը պէտք է պարունակէ 1. Տուգանքին չարժաւթը 2. Վճռուած գումարին վճարուած ըլլալը, և կամ 61րդ յօդուածին Բ. պարբերութեան նախատեսած պարագային մէջ, հարկ եղած երաշխաւորութեան տրուած և դատական ծախուց հատուցուած ըլլալը։ Յիշեալ աղերսագիրը, ըստ սովորութեան, պիտի արձանագրուի յատուկ տոմարին մէջ, և անոր մէկ օրինակը նախագահին կողմէ 3 օրուան մէջ պիտի հաղորդուի հակառակ կողմին, որ 8 օրուան մէջ իր պատասխանագիրը դատարանին մատուցանելու պարտաւոր պիտի ըլլայ։

Յօդ. 63.—Վճռաբեկութեան աղերսագիրը, 62րդ յօդուածին տրամադրած պայմանները լրացուցած չըլլալուն համար, եթէ Վճռաբեկ Ատեանին կողմէ մերժուի, նախապէս տրուած վճիռը վերջնական կը դառնայ։

Յօդ. 64.—Վճռաբեկութեան աղերսագիրը, պատասխանագրերուն (լահիայի ճեվապիյէ) արձանագրման թուականէն սկսեալ մինչեւ 5 օր, տուգանքի ենթակայ մուրհակներուն և յարակից թուղթերուն կամ անոնց վերաբերեալ պատճէններուն հետ մէկտեղ, տեղւոյն ընդհ. դատախազներուն կողմէ ուղղակի պիտի հաղորդուին Վճռաբեկ Ատենի Ա. ընդհ. դատախազութեան։ Եթէ երրեք վերոյիշեալ պատասխանագրերը չտրուին, պայմանաժամուն լըրանալէն վերջ, նոյն թուղթերը դատախազութեան կը ղրկուին։

(Նաւուճակեթի)

ԲԱՐԻԶԻ ՊՈՐՍԱՆ
BOURSE DE PARIS

13 Յուլիս 1904

Ֆրանս. 3% Français)	98	40
Ռէժի (Tab. Turcs)	385	—
Օսմ. Միացեալ (R. Nv. Unif.)	86	50
Երկաթուղի (Lots Turcs)	123	2-
Պանգ ՕԹԹ. (Banque Ott.)	569	—
Թրանսվալ (Transvaal)	97	—

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐ

Վ. ԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

Երէկ գիշեր ու առտն հեռագրական գործակալութեանց կողմէ մեզ հաղորդուած են հետեւեալ հեռագիրները.—

ՊՈՐԹ-ԱՐԹՈՒՐԻ ՑԱՐՁԱԿՈՒՄԸ

30,000 ՀՈԳԻԻ ԿՈՐՈՒՍՏ ?

«ՆՈՎԻՔ»Ի ՎՆԱՍՈՒԻԼԸ

ՊԵԹԵՐՍՊՈՒՐԿ, 13 Յուլ.— (Պաշտօնական) Ճաբոնական աղբիւրէ ծովակալ Ալէքսիէվի ստացածին հասած լուրերու նայելով, Ճաբոնցիք 10էն 11 գիշերը յարձակեցան Բորթ-Արթուրի դիրքերուն վրայ բայց ետ մղուեցան մեծամեծ կորուստներով, որոնք կը հասնին եղեր 30,000ի անօրինակ թիւին։

ԼՈՆՏՈՆ.— «Տէյլի Թէլէկրաֆ» Թօքիօյէ կը տեղեկանայ թէ, Թոկիոյի մէկ տեղեկագրին համաձայն ռուսական Նովիք յածանաւը ուրիշ յածանաւերու հետ յարձակում կրելով ամսոյս 9ին Բորթ-Արթուրի առջեւ ճաբոնական տորփիլէն, պատերազմելու անկարող վիճակի մը մէջ դրուեր է։

ԹՈՔԻՕ.— Ռուիթէր կը տեղեկանայ թէ Թագուշանի ճաբոնական բանակը երկու թեւերով կ'առաջանայ դէպի հիւսիս-արեւմուտք։ Ամսոյս 8ին և 10ին շատ մը ընդհարումներ ունեցաւ թշնամին հետ, որ ամսոյս 10ին վտարուեցաւ Սէն Շէյապօնի արեւմտեան կողմի բարձունքներէն և աւելի ետքը Քսիուբէնի մօտ իր զօրաւոր դիրքէն։ (Հետեւաբար սխալ է Ֆուրնիէի այն լուրը թէ Ռուսք դարձեալ գրաւեցին Թագուշանի լեռները. Ծ. ԽՄԲ.)։

ԲԱՐԻԶ, 13 Յուլիս.— Ճաբոնական թորփիլանաւեր շաբաթ օր յարձակեցան ռուսական Բալլատա, Նովիք, Տիանա և Պայան յածանաւերուն վրայ, ինչպէս նաև 2 թորփիլանաւերու և 7 թորփիլահալածներու, որոնք Բորթ Արթուրէն դուրս ելած էին։ Տեղի ունեցած ծովամարտին մասին ոեւէ մանրամասնութիւն չկայ։ Կ'ըսուի թէ Ռուսք անվնաս քաշուած են նաւահանգիստ։

ՊԵՐԼԻՆ.— Պեթերսպուրկէ կը ծանուցանեն թէ Զարը օգոստոս 2ին աչքէ պիտի անցընէ Պալթիկի նաւատորմիղը, այն ատեն երբ ան ճամբայ ելլելու վրայ պիտի ըլլայ։

ԲԱՐԻԶ.— Նիւ-Եորքէն կը հեռագրեն թէ ռուս կառավարութիւնը խնդրեց Հոլանտայի մէկ նաւարանէն, շուտով յանձնել շատ մը թորփիլանաւեր։

ԼՈՆՏՈՆ.— Թիէն-Ցինէն կը հեռագրեն թէ մարէշալ Օեամա Մանչուրիա ժամանեց և իր ճամբան կը շարունակէ՝ զօր. Բուրոքիի մօտ երթալու համար։ Մարէշալին հետ ճաբոնական բազմաթիւ զինուորներ ցամաք ելան։

—Չիֆուէն առնուած լուրերու նայելով Ռուսերը որոշած են մօտերս 500,000 զինուոր համախմբել պատերազմի դաշտին վրայ։

* *

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ԱՆԳԼԻԱ

ԼՈՆՏՈՆ, 13.—Անգլիա և Գերմանիա իրաւարարական դաշնագիր մը կնքեցին ֆրանսեւանգլիական դաշնագրին նման։

ԲԱՄՊԱԿ

Երէկ եկած հեռագիրներ կը յայտնեն թէ բամբակի գինը դարձեալ սկսած է բարձրանալ։

Լիվըրբուլ, 29/12 Յնս. 1904
ՄԻՕԹ 6,54 ՓԷՆՍ

ՄԱՆԶՈՒՄԻ ԹԵՐԹՕՆԸ 109

Երկու Օրօրոցները

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ-ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ՎԷՊ

Հեղինակ ԷՄԻԼ ՌԻՇԲՈՒՐ — Թարգմանիչ ԳԷՈՐԳ ՍԻՄՔԷՇԵԱՆ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԹՈՅՆԱԿԸ

Լուիզ չատ գգուշաւոր միջոցներով կրցած էր այսքան ծանօթութիւն ձեռք բերել։ Ուստի աւելորդ նկատեց երկար ատեն հոն մնալ և կրկին ճամբայ ելաւ Լիւսըռոլներու ապարանքը դառնալու համար։

—Գժբախտ տղայ, կը հառաչէր դառն արցունքներ թափելով, երկու սոսկալի ոճիրներով կ'ամբաստանուի, բանտին ամէնէն մութ խորշերը կը նետուի, ու տակաւին լռութիւն կը պահէ, միմիայն յարգած ըլլալու համար ինծի տուած խոստումը։

[illegible]

«Բու անողոք հրամանիդ համաձայն այս ատտ մեկնեցայ ապարանքէն։ Իրաւունք ունիս եղեր, «երբ կ'ըսէիր թէ մայրական գորովը «չորցած է սրտիդ մէջ։ Զաւակդ զըհեցիր, ուրիշ մը գիրը և կեանք «տալու համար միայն։ Հիմա կ'նկ «Օ փողոցի 29 թիւ տունը կը «բնակիմ և Շարլ Շալօ անունը առած «եմ։ Կը յուսամ թէ գոհ կ'ըլլաս այս «կարգադրութենէս և խոստումս կը «կատարեմ մինչեւ երկու օր։

«Բոլորովին չուարած եմ։ Պիտի «մեկնիմ Ֆրանսայէ, բայց ո՞ւր պիտի «երթամ։ Ինչպէս պիտի ապրիմ։ Շատ «դառն է խորհրդածել ինծի այս կեանքին վրայ, վասն զի ով գիտէ աչք «խարհիս ո՛ր անծանօթ անկիւնը պիտի «նետուիմ, ինկա՜ծ, անարգուա՛ծ ու «լքուած ամէնէն։ Բայց հոգ չէ՛ Պետք «է որ քու ահռելի որոշումդ գործադրուի անպատճառ։ Դուն կը ցաւիս որ ինծի՝ պէս զաւակ մը ծնած «ես, խոկ ես կ'անիծեմ այն օրը, ուր «կեանք տուիր ինծի, կեանք մը որ «մահուան փառապարտութենէն աւելի «ծանր է ինծ համար։ Երանի թէ քար «ծնած ըլլայիր գլուխ։

«Մնաս բարով, վասն եղիր որ «այս օրուան խնդութիւնդ պիտի կըրկ«նապատկուի, երբ մօտաւոր ապա«գայի մը մէջ մահուանս սեւ գոյժն «ալ տան քեզի։

«Մնա՜ս բարով, առ յաւէ՜տ մնաս «բարով...։»

***

Լուիի մայրը պահ մը քեցաւ մտախոհ և աչքերը յառած այն թղթի կտորին, որ մատուըներուն մէջ կը դողդղար միշտ։ Սիրտը կը բաբախէր և աչքերը կը խաղային կաթիլ կաթիլ արցունքներու հեղեղի մը տակ, որ իր այտերը կ'այրէր կրակի կտորներու պէս։

Արդարեւ դժուար էր տոկալ այսքան ծանր յուզումներու։

Մայրական գութը, որուն աղբիւրը չորցած կը կարծէր իր սրտին մէջ, կը յորդէր հիմակ ալեմատ ծովու մը պէս, և խորապէս զգածուած նամակին խոհելի պարունակութենէն, կը մտածէր մոռնալ անցեալը և ջնջել ամէն բան։ Տարիներէ ի վեր ամէնէն զարհուրելի տառապանքները կրած էր, համակերպելով բախտին, ամէն հարուածներուն և ու հիմա երբ կեանքը պիտի ոսկեզօծուէր ծերութեան վերջին օրերուն գաղջ արեւովը, ահա իր դէմ կը ցցուէր աւելի անարգու կացութիւն մը։

Լուիզ գլուխը վեր առաւ յանկարծ և ջեղձամղձուկ ձայնով մը։

—Ա՛հ, հառաչեց, դուն կը սիրե՛մ զինքը, դուն իրմով գրաւուա՛ծ է բոլոր էութիւնս...։

Դառն ժպիտ մը կծկեց իր այտոսկրներուն և միշտ թափ տալով իր արցունքներուն,

—Չէ՛, չէ՛, հեկեկաց աչքերը բացավառ, ամէն բան լմնցած է մեր մէջ, մայրական սիրոյ վերջին ակար շեշտն է այս, որ պիտի լռէ պարտականութեան հզօր ձայնին առջեւ։ Բոլոր կեանքս զոհողութիւն մը եղաւ ընտանեկան պատուոյ խորանին վրայ։ Այս զոհողութիւնն ալ թող վերջինը ըլլայ, քանի որ երջանկութեան ամէն յոյս կորսուած է ա՛լ ինծ համար...։

Այս միջոցին դուռին երկու թեթեւ հարուած տրուեցաւ և սպասաւոր մը ծանոյց Լուիզի թէ մարդ մը եկած էր և տեսնուիլ կ'ուզէր իրեն հետ։

Լուիզ անմիջապէս ելաւ իր տեղէն և խնդրեց որ իր սենեակը առաջնորդէն եկողը։ Սպասաւորը հեռացաւ, և գիրեթէ րոպէ մը ետք ներս մտաւ Պուաէ։ Լուիզ իսկոյն գոցեց սենեակին դուռը, և երկուքը մէկանց նստան բազմոցին վրայ։

—Ի՞նչ լուր, բարեկամս, հարցուց նախ Լուիզ հետաքրքիր ակնարկով մը Պուաէի երեսը նայելով, գործերնիս յաջո՞ղ է։

—Ցաւա՛ղ է, պատասխանեց Պուաէ ուրախ դէմքով մը, մեր յուսացածէն շատ աւելի դիւրութեամբ լմնցուցինք ամէն բան։

—Ըսել է որ Ռաւմոնոյի բնակած տեղը կրցիք իմանալ։

—Աւելի՛ն ըրինք, տիկին։ Անտառուած ուղեցոյց մէկ քարով երկու թռչուն զարնենք։

—Բայց խօսեցէ՛ք կ'աղաչեմ, պատմեցէք ամէն բան։

—Երէկ իրիկուն ձեզմէ բաժնուելէ ետքը, ուղղակի Ռիկոլ փողոցը գացինք, ուր ամենայն դիւրութեամբ գտանք ծանօթ գինետունը։ Կամաց մը ներս մտանք ու անկիւն մը կծկտեցանք։ Թզենի ու սեւ մուխ մը բռնած էր ամբողջ մթնոլորտը, ուր հազիւ պզտիկ պայծառութիւն մը կը սփռէին պատէն կախուած լամբարներուն տժգոյն լոյսերը։ Մեր բոլորտիքը երեսուն չափ մարդիկ կային, սեղաններու առջեւ խումբ խումբ շարուած, որոնց մէջ հազուադէպ չէր տեսնել նաեւ կիներու շպարուն դէմքեր, աղտո՛տ, գարշելի՛ քուրջերու մէջ պատսպարուած։ Ձայնատացէք, տիկի՛ն, մինչեւ աս տարիքս երբեք առիթ ունեցած չէի այդպիսի զազիր որջ մը երեւակայելու, դժոխային աղմուկ մը կը տիրէր ամէն դի՛ և քրքիջներ, հայհոյութիւններ անճոռնի տարափի մը պէս կը տեղային ամէն կողմէ։ Քանի մը գինովներ ալ, գլուխնին Նկուներուն կրթնցուցած, ծանկալի շառաչով մը կը խռկային, ամբողջացընելու համար կարծես այդ խլացուցիչ ժխորը։ Կրնայ ըսուիլ թէ թշուառութիւնը և ոճրութիւնը ամէնէն զարհուրելի նախճիրը գործած էին այդ ապականելի էակներուն մէջ, որոնք սակայն աչխարհի ամէնէն երանելի մարդիկը կը նկատէին իրենք զիրենք։

«Մեր մուտքը գրեթէ աննշմարելի անցաւ։ Սպասաւորին տէրը և մէկ քանի յաճախորդներ աչքի բերան թէեւ կասկածով նայեցան մեզի, բայց մեր անտարբեր երեւոյթը չուտով համոզեց զիրենք թէ իրենց վնաս հասցնելու համար չէր որ եկած էինք հոն։

(Շարունակելի)

ՑՈՒՑԱՐԱՆՔ
ՀԱՐՍԱՆԵԿԱՆ ՄՈՄԵՐՈՒ
ՊԵՐՊԵՐԵԱՆ ԵՒ ԳԱԳՄԱՃԵԱՆ

ՆԱԽԿԻՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Մ. ՀԻՒՍԷՅԻՆՃԵԱՆ ՆԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պօլիս Սուլթան Համամ, թիւ 7 ճիշդ Սրճկէջ վաճառատան դիմաց

Համբաւաւոր եղած այս վաճառատունը, որ 20 տարիներէ ի վեր մեծ համբաւ չահած է հարսանեկան մոմերու, մկրտութեան հագուստներու, կանանց և օրիորդաց կիսարկաքսիւրներու մէջ, այս անգամ աւելի ընդարձակելով իր գործառնութիւնները, վերջիշեալ վաճառատունը փոխադրուած է։

Այս առթիւ բոլորովին տարբեր դիւրութեամբ և գիներու տարբերեակ աժանութեամբ կը պատրաստէ ամենաշքեղ զարդարուած մոմեր որ միշտ պատրաստ կը գտնուի 30, 40 չափէ աւելի, զանազան կտորներու և ձեւերու տակ։ Ուստի միշտ օգտուելու համար գիներու անզգին մեքենութենէն, նախ դիմեցէք վերոյիշեալ վաճառատունը ու իրենց նմուշները [illegible] տեսնելէ ետքը գնեցէք։ Մի՛ խաբուիք, ուրիշ տեղ քիչ չընի և բան իսկ հողիւ կրին զիմեցէք։

Կը գտնուին ամէն տեսակ լէմոնի ծաղիկներ, մետաքս երիզ, կոլանտ քօղք, ձեռնոց, ծանր մետաք, արծաթագործ ափսէ եւն. եւն.։

Մկրտութեան հագուստներու ծոփ տեսակներ կը գտնուին փիզէփիլի, պրօտէյի, մետաքս օթօմանի, սաթէն լիւքսի և լիւիզինի վրայ ծանր բանուած խիստ աժան գիներով։

Կանանց գլխարկաշինութեան մէջ եւս Պօլսոյ կողմը միայն մէկ հատիկ ըլլալով, այս ճիւղին մէջ ուժ տալու համար ամէն ջանք և զոհողութիւն ի գործ դրած և ձեռքէ իր առաջնակարգ մոտիրիներուն և Բարիզի ամէնէն ընտիր գործարաններէն բերել տուած վերջին նորաձեւ տարազներ ճոխութեան և ազնուութեամբ։

Ուստի կ'արժէ անգամ մը այցելել նախ վերոյիշեալ վաճառատունը որ մեծ դիւրութիւն մը ըրած է Պօլսոյ կողմը ի նպաստ սեռին համար։ Կը մրցի Բերայի էն առաջնակարգ վաճառատուններու հետ, կը փափագի խիստ աժան ծախելով յաճախորդ չահիլ։ Կը գտնուին նաև փետուրներ, էքրէթ թաւիշ, վուալէթներ, նաև մանչ տղայոց բազմատեսակ գլխարկներ։

Պատրաստ կը գտնուին դարձեալ ծանր տեսակ խարձերէ կարնիթուրներու, թանթելայ և քօրտըլաներով շինած հաւաքածոյ, բոնժէ, թաֆթայ, մուսլին տը սուա, զաթէն լիպէրթին, վիւզին, քռէփ անկլէ, ֆիշու, կանտ Պրօտէ, օրիորդաց օժիտի համար ճերմակեղէնք, քօրսէ անուշահոտ նիւթեր, ձեռագործի վերաբերեալ ամէն տեսակ նիւթեր, սալօններու համար ծանր տեսակ ծաղկեայ էթաժէրներ, մեծ թաւիշէ տերեւներ (նարզոններ, կոզոններ)։ Ուստի փութացէք դիմելու այն հաւատարիմ վաճառատանը։ 50

ՀԱԳՈՒՍՏԻ ՍԻՐԱՀԱՐՆԵՐՈՒՆ

Հագուստի խնդիրը վերջնականապէս լուծուած է այլ եւս։ Պատրաստ զգեստեղէնի մեծ վաճառատունը՝ ԷՄՆԻՅԷԹ որ Կ. Պոլիս, Սուլթան Համամի հրապարակին Քէօտի Լիօնէ դրամատան վրայի

յարկը հաստատուած է, երկ մարդոց եւ տղոց յատուկ ամէն տեսակ հագուստներու մեծ մթերք մը ունի միշտ, որոնք խիստ նոր, ձեւաւոր եւ վերջին նորաձեւութեան համեմատ պատրաստուած են ու ամէն Քասկի յարմար եւ աժան գիներով կը ծախուին։

ԷՄՆԻՅԷԹ վաճառատունը իր կերպասները ուղղակի Եւրոպական մեծ գործարաններէ անմիջապէս բերել տալով զանոնք ամենէն ճարտար դերձակներու ձեռքով հագուստի կը վերածէ, այն բազմաթիւ պատճառով վաճառատան մէջ մեծ քանակութեամբ պատրաստ գտնուած հագուստները ամէն եղանակի նորաձեւութեան կը յարմարին եւ չափի վրայ կարուածներէն բնաւ չեն զանազանիր։ Ամենէն աւելի ճաշակի տէր ու դժուարահաճ անձինք անգամ, գոհ կը րնան ԷՄՆԻՅԷԹի հագուստներէն, որոնք այնչափ կատարելագործութեամբ հանդերձ դիմացկուն ու իւրամասնելի ըլլալու առաւելութիւնն ալ ունին։ Մեր գրածներուն ճշմարտութիւնը հաստատելու համար բաւական է անգամ մը այցելել ԷՄՆԻՅԷԹ վաճառատունը։ Կիներու յատուկ ամէն տեսակ հագուստներու համար յատուկ մասնաճիւղ մը կայ վաճառատան կից։ Գիները ճշմարտապէս վերջնական են. զեղչ չկայ բնաւ։ 50

ՏՕՔԹ. ԵՈՐՎԻ ԱՆԹՈՆԻԱՏԻ

Վկայեալ

ՎԻԷՆՆԱՅԻ ԹԺՇԿ. ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷՆ

Հիւանդ կ'ընդունի, ամէն օր, եւրոպական ժամը առտուան 8էն մինչեւ իրիկուան ժամը 9, Բերա, անգլիական դեսպանատան մօտ, Սէրգիս փողոց թիւ 20 տունը։

Գաղիական և մորթի հիւանդութեանց մասնագէտ է և Վիէննայի մէջ իր երկարամեայ պաշտօնավարութեամբ ստացած է ճարտար փորձառութիւն մը և իրեն դիմողները կը դարմանէ գիտական վերջին պահանջումներով։

Գաղիական և մորթի հիւանդութիւններէ զատ ուրիշ ախտերէ վարակեալները չի դարմաներ։ 50

ԴԵՂԱՐԱՆ
ԽԱՉԻԿ ՑԻԱՃԵԱՆ

Կ. Պոլիս, 261 Մահմուտ Փաշա Պաշի, աղբիւրին կից 261

Սոյն բազմամեայ դեղարանը, այս անգամ նոր կազմակերպութիւն մը ստացած ըլլալով, Խաչիկ Ցիաճեանի կողմանէ, քիչ ատենուան մէջ պատիւը ունեցաւ գնահատուիլ յարգոյ հասարակութենէն, որմէ քաջալերուելով այս անգամ պէտքը կը զգայ իրեն ուղղութիւնը և նպատակը ներկայացնել հանրութեան։

ՆՊԱՏԱԿ.— Գոհ ձգել իր յաճախորդները՝ դեղերու թարմութեամբ, դեղագրերու արագ և ճշգրտապահ պատրաստութեամբ, գներու չափաւորութեամբ և արուեստին խղճամիտ գործադրութեամբ։

ՈՒՂՂՈՒԹԻՒՆ.— Մաքրութիւն, ապահովման դրութիւն և պարկեշտութիւն դեղարանին սկզբունքը եղած են։

Բանակցած է Եւրոպական տան մը հետ՝ ամէն շաբթու պատուաստի թարմ թիւպեռ (աքը գալէմի) բերել տալու։

* *

Ամէն օր Դեղարան յաճախող Հայ և օտարազգի բժիշկներէն յիշենք մասնաւորաբար համբաւանօթ ԲԺԻՇԿ ԱԼԼԱՀՎԷՐՏԻ ԷՖ.՝ որ ամէն Գշ. Եշ. Շբ. օրեր ժամը 8—11 իրեն դիմող հիւանդները կը դարմանէ իրեն ծանօթ փորձառութեամբ և մասնագիտութեամբ, դեղարանին մասնաւոր դարմանարանին։ Ասատուրոյ Վռամշապուհ էֆ. Թաչճեան եւս ամէն առաւօտ մինչեւ ժամը 5 սոյն Դեղարանը կը գտնուի և ակռայի հիւանդութիւնները կը դարմանէ, պատրաստելով նաև արհեստական նուրբ ակռաներ։

ԴԵՂԱՐԱՆԸ ՈՒՆԻ ՆԱԵՒ ԳԻՇԵՐԱՅԻՆ ՍՊԱՍ 50

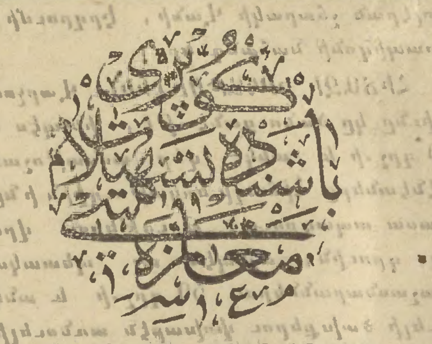

ԹԷՍՀԻԼԱԹ ՄԱՂԱԶԱՍԸ

Պոլսոյ ժողովուրդին խառն իւղերու մասին ունեցած գանգատը և առողջապահիկ ու անխարդախ կարագներ գտնելու դժուարութիւնը յայտնի է։ Այս դժուարութիւնը բառնալու և սու. տրամադրութիւն մը տալու կարագներուն տարածման ծառայելու համար, Կամարջին գլուխը, Վալիտէ խանին տակ վաճառատուն մը բացինք Թէսհիլաթ մաղազասը անունով։ Ձեռնած է տարբերանշանը անխարդախութիւնը ապացուցուած կարագ իւղեր բերել կուտանք մաս առ մաս։ Վաճառատան մէջ ընտիր ձէթի իւղ և ճճաու ալ պիտի ունենանք։ Մեր վաճառատունը ընդարձակ չըլլալով, այն ապրանքները որոնց նմոյշը ներկայ չի գտնուիր, անմիջապէս և լաւ տեսակէն կը հայթայթենք հրապարակին համեմատ։ Հնտեղէնի և արմտիքի մասին ալ յանձնարարութիւններ կ'ընդունինք։ Վաճառականներու գնելիք կամ ծախելիք կարագները կ'ընդունինք մեր վաճառատան մէջ, պայմանաւ որ անոնք տարրալուծուին և ապացուցուի իրենց անխարդախ ըլլալը։ Ամէն դիւրութիւն կ'ընծայուի։ Մեր վաճառատունը հիմնուած է ուղղամտութեան և յաճախորդը գոհ ձգելու սկզբունքին վրայ։ 20

Տէր եւ Տնօրէն

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Փ. ԳԱՄՍԷՐԱԿԱՆ

ԱՐԱՄ ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Պոլիս, Պահչէ Գաբու, Պին Պիր Չէքէտի դիմաց

ԱՐԱՄ ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ ամէն առաւօտ կանուխ կը գտնուի Սկիւտար, Իճատիյէ, Տօղրամաճը փողոց իր բնակարանը։ Ամէն օր 4—11 դիմել Պոլիս, Պահչէ Գաբու, Պին-Պիր-Չէքիտին դիմաց։ Կիրակի օրեր ժամադրութեամբ 50

Արսլանլը Մաղազա

Սուլթան Համամընտա Հաճօբուլօ խանընտա 8 Նումէրօլը պէօյիւք մէֆրուշաթ մաղազամըզ պու տէֆա Եվրոպատան ճէլպ իթտիյիմիզ չէշիտ տիւրլիւ մօպիլեալարը զայէթ էհվէն ֆիյաթ իլէ ֆիրուխթ իթտիյիմիզէն, պուհլարտան մատա Ամէրիքան գօնսօլ, այնա վէ օրթա մասալարը, խալըչըլը պէօյիւք այնալար, խալըչըլը վէ ճէվիզլի ժարտինիէլէր, խալըչըլը վէ ճէվիզլի քօնսօլլար, բիրինճ վէ տէմիր քարիօլալար, թէլտէն եաթագլար, հէզարէն սանտալիէլէր վէ թամ սօֆրալարընա մախսուս Եվրոպա սանտալիէլէրի, վէ պահէ սանտալիէլէրի, վէ էթաժէրլէր, էնվաի տիւրլիւ սիկարա իսկէմլէլէրի, այնալը էսվապ տօլապլարը, ճէվիզլի, զէյթուն վէ պէյազ աճուր քարիօլալար վէ լավամանօլար, լաքէ վէ խալըչըլը օտա թագըմլարը, սէտէֆլի քարիօլա վէ օտա թագըմլարը վէ զայրի հիւմ. հէր նէ սըբարըշ օլունուրսա կէրէք Եվրոպատան կէթիրթմէք վէ կէրէք Աթամգօլտա քէնտի ֆապրիքամըզտա զայէթ արզզաթ իլէ եարթըրըմագ իւզրէ հազըրըմ։ Մաղազամըն տէրօլարը Մահմուտ Բաշա Բիւրքճի խանընտա օլուպ քօրնիշ վէ պէրկիր վէ ինճէա նտգալարը զայէթ էհվէն ֆիյաթլա ֆիրուխթ իթտիկիմի միւշթէրէմիզէ բիլան, վէ պիր տէֆա մաղազամա թէշրիֆլէրինիզ ինթիզար էյլէրիմ։

10 ԼԷՕՆ ՖՐԻՏՄԱՆ

ՊԱԼԳՍԱՆ

ՍՕՖԵԱՏԱ ՄԻԼԼԻ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ՇԻՐՔԷԹԻ

ՏԷՄՄԱՅԷ, ԻՀԹԻՅԱԹ ԹԷՄԻՆԱԹ ՖՐ. 7500000

1899ին [illegible] 19,534,276

[illegible] 460,287,269

[illegible] 1,433,965

[illegible]

[illegible] 1896ին 18½ [illegible] 1897ին 18½ 1898ին 18½ 1899ին [illegible] 18½ [illegible]

[illegible]

ԱՐՏԻՆ ՈՒՆՃԵԱՆ

[illegible]

ՆՇԱՆ ԶԱՄԻՉԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՀԱՐՍԱՆԵԿԱՆ ՄՈՄԵՐՈՒ

ԵՒ

ՄԿՐՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱԳՈՒՍՏՆԵՐՈՒ

Կ'ուզէ՞ք հարսնիքներնուդ փառքը աւելցնել, կերպասի «էֆէ» մը տալ մոմերուն, դիմեցէք ՆՇԱՆ ԶԱՄԻՉԵԱՆի վաճառատունը, ուր բացի պատրաստ գտնուած մոմերէն կը զարդարուին նաեւ մեծ խնամով վերջին նորաձեւութեամբ ճաշակաւոր մոմեր, ողջամիտ աժան գիներով։ Կը գտնուին նաեւ հոն հարսի կիրլանտ, քողք, քօղքի մետաք, զարդարուած կողով, ծաղիկ, փետուր, եւն. եւն. եւն.։

Փութացէ՛ք, հարսնիքի Տէրեր, այցելել անգամ մը Նշան Զամիչեանի հարսանեկան մոմերու նոր վաճառատունը, ուր ոչ միայն ձեր ճաշակը, այլ նաեւ ձեր քսակն ալ գոհացում պիտի գտնէ։

ՍԽԱԼ ՏԵՂ ՉԵՐԹԱՔ

ՆՇԱՆ ԶԱՄԻՉԵԱՆ

Կ. Պոլիս, Քամանըօ խանի տակ, թիւ 86

Ա. ՆԱԶԱՐԵԱՆԻ
ԴԵՂՕՐԷՑ
ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑԸ

ՓՈԽԱԴՐՈՒԱԾ Է

Կ. Պոլիս Էսկի Զապթիյէ Ճամբան

12 թիւ Մէյտանճըգ փողոց թիւ 12

Ընդարձակ վաճառատունը

ՄԹԵՐՔ

ԳԻՆԵՐՈՒ ՉԱՓԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

ԴԵՂԵՐՈՒ ԹԱՐՄՈՒԹԻՒՆ

ԱՐԱԳ ԱՌԱՔՈՒՄ

ՏԵՍԱԿՆԵՐՈՒ ՃՈԽՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՏՈՒԱՒՈՐ ԳՈՐԾԱՌՆՈՒԹԻՒՆ

ՓԱՓԱՔՈՂՆԵՐ ՆԱԵՒ

ՉԻՒ ԿԸ ՂՐԿՈՒԻՆ

ԳԻՆԵՐՈՒ ՑՈՒՑԱԿ ՈՒ ԳԱԹԱԼՕԿ

Droguerie A. NAZARIAN

Rue Meydandjik Eski Zaptié

Constantinople 10

ԻԼԱՆ

Պէտէլը միւզայէտէսի ղրուշ — Վէրկի գըյմէթի ղրուշ — Միգտարը քօնիւմ — Ճինսի գըթ'ա

850	1300	8	Թարլա 1
1550	5500	17	» 1
150	3250	9	» 1

Գարթալ գազասընտա Ճէվիզլէր մէվգիընտա օլուպ միւթէֆէարրիֆի Էթ-մէքճի պաշը Սիմոնին մէրհումէթը մէտրուքէսին պէրա հայաթ վէ մէմաթը մաչհուլինէտ մէճհուլ վէ վէրէսէսի մէֆգուտ իւուկի թէպէյյին իթմէսիլէ հիւքմը գանունա թէվֆիգէն մէզքուր միւզայէտէյէ վազ օլունան վէ միգտար վէ քէմմիյէթլէրի պալատէ կէօսթէրիլէն իւչ գըթ'ա թարլաներ պէտէլը մուգադդամէլէրինտէն զիյատէ պէտէլ իլէ թէֆէվվիւզինէ թալիպ օլանլարըն բէյազճելէրինի միւսթահիքնէն Տէֆթէրը Խագանի նէզարէթէ ճէլիլէսի մահլիւլաթ իտարէսինէ վէ մահալլիննէ թարու գալէմինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի։ 3

29 հազիրան 320

ՈՍԿԻ ՄԻՏԱԼ. ԲԱՐԻԶ 1900

10

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ-ՔԱՐՄԷԼ ԸՆԿ.

ԱՆԱՐԱՏ ԳԻՆԻՆԵՐ ԵՒ ՔՕՆԵԱՔՆԵՐ

ՌԻՇՕՆ-ԼԸ-ՍԻՕՆԻ (Պաղեստին) մեծ մառաններէն

ԱՄԷՆ ՏԵՂ ԿԸ ԾԱԽՈՒԻ. — ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ եւ ՄԹԵՐԱՆՔ

Ղալաթիա Քարափ, Չինլի Ռըհթըմ, թիւ 145—147

Բարիզի բժշկ. կաճառին բրօֆէսէօր Ժ. ԲՈՒՇԷԻ

Պօտտոյի գիտական Կաճառէն Բրօֆ. ԿԱՅՕՆԻ

Համպուրկի քաղաքապետութեան քիմիագէտ՝ Ս. Է. ՆՕՖԻ և այլ նշանաւոր գիտուններու վկայութեամբ,

ՄԵՐ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՆ ԵՆ

ԲՆԱԿԱՆ, ՕԳՏԱԿԱՐ ԵՒ ԴԱՐՄԱՆՈՂ

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԵԼ

ՎԱՃԱՌԱՆԻՇԻՆ

ՎԱՃԱՌԱՆԻՇ